

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 29 – 30 marca 2014 r.
na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i
niestacjonarnych
na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych
Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Magdalena Osińska - ekspert PKA
- prof. dr hab. Stefan Wrzosek – ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA formalno-prawny
- Mateusz Prucnal – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacja o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych Akademii Finansów i Biznesu (AFiB) Vistula w Warszawie na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2007 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 13/8/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 listopada 2007 r.), jednakże ze skróconym okresem jej obowiązywania, tj. do roku akademickiego 2010/2011. Kolejna ocena, która odbyła się w roku 2011, zakończyła się również wydaniem oceny pozytywnej Uchwałą Nr 420/2011 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 czerwca 2008 r. Wyniki przeprowadzonych dotąd ocen jakości kształcenia zawiera załącznik nr 3.

Załącznik nr 3 Informacje o wynikach poprzedniej oceny programowej

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 października 2012 r., zgodnie, z którą dokonano połączenia poprzez włączenie Uczelni Vistula z siedzibą w Warszawie (poprzednia nazwa Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatycznej w Warszawie) do Akademii Finansów z siedzibą w Warszawie, zaś decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2012 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej obecnym brzmieniu tj. Akademia Finansów i Biznesu Vistula z siedzibą w Warszawie.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na studiach pierwszego stopnia na ocienianym kierunku studiów Uczelnia (dawniej Akademia Finansów w Warszawie) otrzymała decyzją Ministra Edukacji Narodowej w dniu 16 grudnia 1991 r. oraz decyzją z dnia 24 września 2010 r. (dawniej Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna w Warszawie), natomiast uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na tym kierunku – decyzją Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 września 1995 r.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału oraz Senatu wraz z listami obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach tych organów brali udział tylko interesariusze wewnętrzni.

Strategia Uczelni Akademia Finansów i Biznesu Vistula z siedzibą w Warszawie została zatwierdzona Uchwałą Senatu Nr 2/23/01/2014 z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Strategii AFiBV na lata 2014-2016. Załącznik tej Uchwały „Aktualizacja Strategii Akademii Finansów i Biznesu Vistula” zawiera zestawienie celów strategicznych Uczelni na rok 2016 oraz cele szczegółowe na rok 2014.

Dokonując analizy tego kluczowego dla rozwoju Uczelni dokumentu możemy zauważyć, że jego autorzy w preambule tego opracowania odwołują się do strategii dwóch Uczelni, z których utworzono AFiBV. Należy rozumieć to, nie tylko jako akceptację kluczowych, merytorycznych rozwiązań przyjęte przez oba podmioty, z których powstała Uczelnia, ale również jako gotowość ich wykorzystania w procesie tworzenia nowej jakości - Strategii AFiBV.

Rozwiązanie podjętego zadania uznać należy za wymagające. Uspójnienie dwóch odrębnych w swej istocie, bo dotyczących różnych Szkół wyższych, koncepcji rozwoju ujmujących strategiczne kierunki zmian, należy do przedsięwzięć szczególnie złożonych. Odmienne jest, bowiem nie tylko ich otoczenie konkurencyjne, ale przede wszystkim potencjał wewnętrzny obu podmiotów. Te dwa kluczowe składniki analizy strategicznej, wyznaczające cele strategiczne, skutkują przyjęciem, może bliskoznacznych w sformułowaniach, ale jednak innych w swym merytorycznym charakterze priorytetów. Taki wniosek jako uprawniony wynika z analizy i porównania misji i zestawu celów strategicznych przyjętych przez Akademię Finansów (zob. raport samooceny - str. 3 i 4), a także bliższego przestudiowania treści misji Uczelni Vistula i określonego przez nią zestawienie podstawowych celów strategicznych (zob. raport samooceny – str. 5 i 6).

Analiza dokumentu „Aktualizacja strategii Akademii Finansów i Biznesu Vistula” pozwala na określenie jej struktury. Obejmuje ona 10 celów strategicznych przyjętych do realizacji w horyzoncie roku 2016. Są nimi:

1. AFiBV jako czołowy ośrodek e-learninowy w Polsce,
2. Zaangażowanie i rozwój personelu,
3. Odpowiednia organizacja,
4. Wiodące kierunki,
5. Vistula jako czołowa marka,
6. Instytut Energetyki,

7. Aktywność w programach UE 2020 Horizon, ERASMUS + i w lokalnie dostępnych programach unijnych,
8. Rozwój solidnego programu studiów podyplomowych i krótkich kursów dedykowanych,
9. Rozwój działalności powiązanej,
10. Wysoka jakość świadczonych usług edukacyjnych.

Każdy ze wskazanych wyżej celów strategicznych jest skonkretyzowany celami szczegółowymi przyjętymi do realizacji w roku 2014.

Wszystkie wskazane wyżej cele strategiczne i określone dla nich cele szczegółowe podporządkowano, jak to wskazano we wprowadzeniu do „Aktualizacji strategii”, nowej ścieżce rozwojowej AFiBV. Jest nią budowanie silnej marki na światowym rynku szkolnictwa wyższego.

Ocena tego dokumentu, także w kontekście treści misji i strategii obu Uczelni, z których utworzono w październiku 2012 roku AFiBV w Warszawie, nie jest jednoznaczna. Zawiera on szereg oryginalnych celów strategicznych, uporządkowanych, jak się wydaje, w dość przypadkowy sposób, które burzą wewnętrzną spójność całego dokumentu. Stwierdzone mankamenty są skutkiem nie zakończonego jeszcze procesu integracji obu Uczelni w nowy podmiot - Akademię Finansów i Biznesu Vistula. Proces przygotowania strategii każdej nowej instytucji wymaga czasu i powinien odnosić się do organizacji o utrwalonej już budowie i stabilnym funkcjonowaniu.

Odnosząc się do zawartości merytorycznej samej „Aktualizacji strategii”, należy także zauważyć, że identyfikuje się w niej brak równoważności pomiędzy kształceniem i badaniami naukowymi, jako podstawowymi celami szkół wyższych, a zamierzeniami, o jednoznacznie biznesowym charakterze. Nie kwestionując prawa takiego właśnie definiowania celów strategicznych każdego podmiotu, w tym także szkoły wyższej, pragniemy jedynie zauważyć, że będzie to skutkowało na przyszłość, lokując tę Uczelnię w innych niż obecnie miejscu i innych relacjach z podmiotami sektora szkół wyższych.

Taka ocena „Aktualizacji strategii”, nie pozostaje bez wpływu na, będącą przedmiotem oceny w tej części raportu z wizytacji, koncepcję kształcenia. Jak to wskazano w Raporcie samooceny (str. 6) obecnie realizowany program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* ma charakter interdyscyplinarny. Obejmuje treści kształcenia dostosowane do założonych efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, odniesionych do obszaru nauk społecznych, trzech dyscyplin dziedziny nauk ekonomicznych: finansów, ekonomii i nauk o zarządzaniu. Realizowanym profilem jest profil ogólnoakademicki, posiadający cechy profilu „upraktycznionego”. Dzięki łączeniu praktyki z teorią, rozwijaniu umiejętności zawodowych, absolwenci kierunku dysponują większą przewagą konkurencyjną na rynku.

Analizując tę koncepcję kształcenia można stwierdzić, jej zbyt duży stopień ogólności. Jest to o tyle zaskakujące, że tożsamość kierunku *finanse i rachunkowość* daje się stosunkowo łatwo określić. Posiada on, bowiem szereg merytorycznych i metodologicznych wyróżników, które pozwalają na opisanie jego odrębności, nie tylko na tle innych kierunków studiów realizowanych w Uczelni, ale również w stosunku do innych szkół wyższych będących konkurentami AFiBV, na których prowadzony jest kierunek studiów o tej samej nazwie.

Oceniając koncepcję kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* w kontekście dokumentu „Aktualizacja strategii ...”, szczególnie zawartych w niej celów strategicznych, można stwierdzić, że trudno jest znaleźć taki cel, w który wpisywałaby się koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Trudność wynika z pominięcia w zestawie 10

celów strategicznych typowego celu związanego z kształceniem. Najbliższy temu jest 10 cel określony jako: „Wysoka jakość świadczonych usług edukacyjnych”. Ale i on nie wskazuje jednoznacznie, że preferowanym obszarem rozwoju kształcenia są problemy finansów i rachunkowości.

Skutkuje to niesatysfakcjonującą oceną tego aspektu oceny jakości kształcenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* została określona i przyjęta Uchwałą Rady Wydziału z dnia 31 maja, 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Wydziału Biznesu na lata 2012 - 2015. W procedurze tworzenia tego dokumentu nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Już wstępną analiza tego opracowania wskazuje, że dotyczy on stanu faktycznego poprzedzającego powołanie Akademii Finansów i Biznesu Vistula. Można, zatem bez wątpliwości stwierdzić, że jego treść nie może być spójna z dokumentem „Aktualizacja strategii... „, który powstał blisko dwa lata później. To skutkuje stwierdzeniem, że ocena koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* dotycząca Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych w kontekście dokumentu „Aktualizacja strategii ... „, wypada niezadowolająco.

W raporcie samooceny brak informacji dotyczących opisu różnorodności czy innowacyjności oferty kształcenia czy możliwości jej elastycznego kształtowania. Z analizy struktury programu i procesu kształcenia a także informacji opisujących program kształcenia pozyskanych w toku hospitacji zajęć oraz spotkań z Władzami Uczelni i Wydziału na kierunku *finanse i rachunkowość* wynika, że oferta kształcenia ma charakter elastyczny (potwierdza to długa lista przedmiotów do wyboru), jest aktualizowana i to w stosunku do całego kierunku oraz treści kształcenia. Wykłady prowadzone w języku angielskim upoważniają do stwierdzenia, że ma ona również cechy programu innowacyjnego. Wszystko to zapewnia możliwość uzyskania przez studentów kwalifikacji, dających gwarancję sukcesu na współczesnym rynku pracy.

Oceniając ofertę kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia charakteryzuje się pewną innowacyjnością. Jej różnorodność podobnie jak elastyczność można ocenić jako satysfakcjonującą.

Ocena tego kryterium oceny jakości kształcenia nie wypada zadowolająco.

1.2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* powstała na skutek analizy otoczenia. Była rezultatem dyskusji, która objęła zarówno interesariuszy zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Interesariusze zewnętrzni wywarli wpływ na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku, choć nie było to oddziaływanie udokumentowane. Do najważniejszych interesariuszy zewnętrznych współpracujących z władzami Wydziału w procesie dyskusji nad koncepcją kształcenia należą: PTU, Związku Banków Polskich, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce i Polskiego Instytutu Kontroli Wewnętrznej.

Rola przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego polegała przede wszystkim na konsultowaniu celów i efektów kształcenia, programu studiów. Przedmiotem dyskusji oraz opinii tych podmiotów były również treści kształcenia realizowane w ramach tego kierunku studiów, a także ich dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Ich udział w kreowaniu koncepcji kształcenia uznać należy za ważny, szczególnie w zakresie określenia charakterystyki kierunku oraz formuły jego realizacji. Nie bez znaczenia był również udział przedstawicieli tych podmiotów w definiowaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw jego rozwoju

Należy stwierdzić, że choć działania takie były prowadzone, nie miały one charakteru formalnego (władze Wydziału nie wskazały dokumentacji potwierdzającej takie konsultacje), powszechnego i systemowego. Troską władz Wydziału powinno być, i to w nieodległej przyszłości, sformalizowanie tych działań i nadanie im cech kompleksowości i systemowości.

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* w Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie są w pełni zaangażowani w tworzenie koncepcji oraz określanie celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Odbywa się głównie w trakcie posiedzeń komisji stałych zajmujących się tematyką kształcenia, Rad Wydziału oraz Senatu Akademickiego.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci stwierdzili, że są w pełni usatysfakcjonowani z możliwości wpływu na koncepcje kształcenia. Wielokrotnie stwierdzali, że relacje panujące na Uczelni mają charakter partnerski, co sprawia, że bardzo często uwagi kierowane są bezpośrednio do Dziekana lub Prorektora. Dodatkowo Władze Wydziału zwróciły uwagę na fakt, że studenci są zainteresowani sytuacją panującą na Uczelni, co sprawia, że ich świadomość i zaangażowanie nieustannie wzrasta.

Oceniając to kryterium należy stwierdzić, że Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych prowadzi działania dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Są one jednak niesformalizowane, nie mają charakteru działań systematycznie podejmowanych i nie można przypisać im atrybutu systemowości. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za znaczący. Wykorzystanie interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów, co stwierdzono powyżej, ocenić można jako w pełni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego ocena: *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Oceniając koncepcję kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* można stwierdzić, jej zbyt duży stopień ogólności. Ponadto, w przyjętym dokumencie „Aktualizacja strategii ...”, trudno jest znaleźć cel, w który wpisywałaby się koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jest to skutkiem pominięcia w zestawie 10 celów strategicznych typowego celu związanego z kształceniem.

Oceniając ofertę kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia charakteryzuje się pewną innowacyjnością. Jej różnorodność podobnie jak elastyczność można ocenić jako satysfakcjonującą.

1.2) Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych prowadzi działania dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Są one jednak niesformalizowane, nie mają charakteru działań systematycznie podejmowanych i nie można przypisać im atrybutu systemowości. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za znaczący. Wykorzystanie interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów, co stwierdzono powyżej, ocenić można jako w pełni.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

W obecnym roku akademickim efekty kształcenia realizowane są dwutorowo. Kształcenie na kierunku *finanse i rachunkowość* odbywa się na podstawie Krajowych Ram

Kwalifikacji, przy czym ostatni – trzeci rok studiów I stopnia jest realizowany w oparciu o standardy kształcenia. Ocena Zespołu PKA przebiegała, zatem w obu tych obszarach.

I. Ocena efektów kształcenia realizowanych według standardów:

W zakresie standardów kształcenia można stwierdzić, że zapewniają one uzyskanie spodziewanych efektów kierunkowych realizowanych za pomocą przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Sylwetka absolwenta kierunku na I stopniu studiów oraz sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności na II stopniu kształcenia realizowane według standardów zostały przedstawione w dniach wizytacji. Standardy kształcenia odnoszą się do studentów III roku I stopnia kierunku *finanse i rachunkowość*, dotyczą one, bowiem studentów immatrykulowanych w roku akademickim 2011/12. Sylwetka absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* jest określona prawidłowo w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw oraz zgodna z kanonem kierunku. Dobór specjalności, tj. Rachunkowość, Bankowość, Ubezpieczenia, Finanse w biznesie, Informatyka w usługach finansowych, Usługi finansowe oraz sylwetki absolwentów tych specjalności są właściwie określone i zgodne z kanonem kierunku.

Na podstawie powyższych informacji oraz oceny tematów prac dyplomowych Zespół Oceniający stwierdził, iż kształcenie na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym przez Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiB Vistula w Warszawie spełnia wymagane standardy, określone w Załączniku nr 39 do Rozporządzeniu MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

II. Ocena efektów kształcenia zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji:

Na mocy Uchwały nr 7/2012 Senat w dniu 28 marca 2012 r. przyjął efekty kształcenia dla kierunków prowadzonych w Akademii Finansów w Warszawie, zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji. Natomiast Uchwałą nr 1 Rada Wydziału tej Uczelni przyjęła w dniu 28 września 2012 r. programy studiów i efekty kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów od roku akademickiego 2012/2013.

Uchwałą Nr 2/30.09/2013 z dnia 30 września 2013 r. Senat dokonał rozszerzenia przypisania efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiB Vistula (studia pierwszego i drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki) do dziedzin i dyscyplin naukowych.

W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariuszy zewnętrzni. **Zwraca się uwagę na fakt, iż Uchwały Rady Wydziału nie zawierają podstawy prawnej oraz informacji, od kiedy wchodzi w życie.**

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rad Wydziałów w czasie, których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

W opisie kierunku *finanse i rachunkowość* na studiach I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiB Vistula w Warszawie zadeklarował umiejscowienie kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* jako studiów jednoobszarowych o profilu ogólnoakademickim w obszarze nauk społecznych. Ukończenie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oznacza uzyskanie przez ich absolwentów takich samych kwalifikacji. Absolwenci studiów I stopnia uzyskują tytuł zawodowy licencjata (potwierdzający uzyskanie kwalifikacji I stopnia), absolwenci studiów II stopnia uzyskują tytuł zawodowy magistra (potwierdzający kwalifikacje II stopnia).

W raporcie samooceny władze Wydziału wpisały kierunek do trzech dziedzin - dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych i nauk prawnych oraz do ośmiu następujących dyscyplin: finansów (jako wiodącej), ekonomii, nauk o zarządzaniu, prawa, nauk o polityce, psychologii, socjologii oraz nauk o poznaniu i komunikacji społecznej.

Analiza efektów kształcenia skonkretyzowana opisem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* upoważnia do stwierdzenia, że efekty te odnoszą się wyłącznie do dziedziny nauk ekonomicznych oraz trzech następujących dyscyplin: finansów, jako dyscypliny wiodącej oraz ekonomii i nauk o zarządzaniu jako dyscyplinach dodatkowych. Potwierdzają to również treści kształcenia oferowanych na tym kierunku studiów specjalności zarówno na I stopniu studiów, czyli: Finanse i rynki finansowe, Rachunkowość i podatki oraz Bankowość i ubezpieczenia, jak i na II stopniu studiów, tj. Rachunkowość, Bankowość komercyjna, Ubezpieczenia gospodarcze i społeczne, Finanse i rynki finansowe oraz Strategie podatkowe. Nazwy wymienionych specjalności odpowiadają zainteresowaniom studentów oraz są zbieżne z zapotrzebowaniem regionalnego i globalnego rynku pracy na specjalistów z wymienionych zakresów.

Mając na uwadze stwierdzenie zawarte w raporcie samooceny oraz przedstawioną wyżej analizę i ocenę efektów kształcenia nakierunku *finanse i rachunkowość*, nieodzowne jest dokonanie stosowanych zmian zarówno w Uchwale Senatu AFiBV jak i w systemie POLON.

Dla studiów I stopnia zdefiniowano 16 efektów kształcenia w obszarze wiedzy, 18 w zakresie umiejętności i 11 w zakresie kompetencji społecznych. Dla II stopnia studiów sformułowano 22 efekty z zakresu wiedzy, 24 z zakresu umiejętności i 15 z obszaru kompetencji. Większość efektów, co stwierdzono wyżej, związana jest z dyscypliną wiodącą finanse, jednak można stwierdzić, że wszystkie pozostałe efekty dotyczą wskazanych dyscyplin z dziedziny nauk ekonomicznych. W opinii ekspertów zespołu oceniającego efekty zostały sformułowane w sposób właściwy i obejmują swoim zakresem wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych na profilu ogólnoakademickim, co zostało uwzględnione w tabeli efektów kształcenia. Uczelnia nie sformułowała efektów specjalnościowych, co nie jest koniecznym wymogiem, zwłaszcza, że oferowane specjalności mieszczą się w kanonie kierunku *finanse i rachunkowość* i dyscypliny finanse.

Ogólne i specyficzne efekty kształcenia zostały sformułowane na poziomie kierunku, zaś efekty szczegółowe na poziomie modułów (przedmiotów). Przygotowane zostały ponadto matryce przyporządkowujące efekty kształcenia do poszczególnych przedmiotów na obu stopniach studiów. Przyporządkowania te dokonane zostały w sposób merytorycznie poprawny. Duża liczba przedmiotów do wyboru w liczbie 8 na I stopniu i 6 na II stopniu studiów powoduje, że przypisane im zostały te same efekty kształcenia. Jest to poprawne, ponieważ student wybierając nieznaną od początku przedmiot (oferta przedmiotów do wyboru się zmienia) ma pewność, że niezależnie od dokonanego wyboru zrealizuje zakładane efekty kształcenia.

Na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiBV istnieje możliwość osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Cele szczegółowe i efekty dla przedmiotów zostały sformułowane w sylabusach. Sylabusy przedmiotów szczegółowo informują o celach i efektach przedmiotowych oraz ich odniesieniu do celów i efektów kierunkowych. Dotyczy to także przedmiotów wybieralnych. Są one zgodne ze specyfiką przedmiotów i w pełni wpisują się w zakładane efekty kierunkowe, zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji.

Wydział przygotował także efekty dla praktyk zawodowych, pomimo, że nie stanowią one integralnej części programu studiów, gdyż mają charakter fakultatywny. Uczelnia

przyjęła założenie, że odbycie praktyki zawodowej na I i/lub na II stopniu studiów powinno być znaczącym wyróżnikiem absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość*, a nie przykrym obowiązkiem.

Opis założonych kierunkowych efektów kształcenia jest dostępny dla studentów w systemie USOS, na platformie moodle oraz w formie papierowej poprzez wywieszenie ich w tablicach ogłoszeń. Cele i efekty szczegółowe (ujęte w sylabusach przedmiotów) są dostępne w systemie USOS po zalogowaniu. Udostępniane są ponadto w dziekanacie. Niezależnie od tego zakładane efekty kształcenia są przedstawiane na pierwszych zajęciach przez nauczycieli akademickich.

Dla kandydatów na studia w AFiBV udostępniono efekty kształcenia za pomocą e-informatora programowego dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Można, zatem stwierdzić, że z jednej strony opisy te są kompletne z punktu widzenia informacji oczekiwanych przez kandydatów i studentów, gdyż uwzględniają wszystkie niezbędne elementy dla zapoznania się z zawartością programu kształcenia, organizacją toku studiów i stosowanym systemem wyrażania ich efektów, a z drugiej strony ze względu na aktualnie preferowany przez te grupy interesariuszy sposób pozyskiwania informacji, są dla nich w pełni dostępne.

2.2).

Kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do tożsamości kierunku *finanse i rachunkowość*. Są one sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Możliwość weryfikacji wspomnianych efektów jest oczywista, jednak w konkretnych przypadkach zależy od form prowadzenia zajęć i inwencji prowadzących w zakresie form zaliczenia. Wśród wymagań wskazano eseje, projekty, case study i inne zajęcia aktywizujące studentów.

W opinii studentów kierunku *finanse i rachunkowość* w Akademii Finansów i Biznesu Vistula efekty kształcenia są sformułowane klarownie i umożliwiają wykładowcom opracowanie przejrzystej formy weryfikacji ich osiągnięć. Forma i treść przedstawienia efektów kształcenia w kartach opisu przedmiotów nie stwarza problemów interpretacyjnych i jest przejrzysta. Sylabusy napisane są w sposób zrozumiały dla studentów, a nauczyciele akademicy konsekwentnie przestrzegają zasad zaliczenia przedmiotu przedstawionych na pierwszych zajęciach.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast suplementy do dyplomu zawierają określenia niezgodne z Ustawą Prawo szkolnictwie wyższym, tj.

- ***W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni podaje się informacje o uczelni jako – uczelni niepaństwowej, podczas gdy zgodnie z ustawą, aktualnie funkcjonują uczelnie publiczne i niepubliczne. Ponadto rejestr prowadzony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nosi obecnie nazwę – rejestr uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych; brak jest również informacji, na jakiej podstawie obecnie funkcjonuje Uczelnia***
- ***W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia – ust. 3 – uzupełnienie wpisów - przy semestrach - o rok akademicki, w którym realizowane było kształcenie, a ponadto wpisanie oceny z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.***

Na protokole z egzaminu dyplomowego brak tematu z pracy dyplomowej (licencjackiej i magisterskiej), zgodnie z wymaganiami określonym w § 12 ust. 2

rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).

Uczelnia posiada własne archiwum. Zasady przechowywania dokumentacji teczek absolwentów zostały zatwierdzone na mocy Zarządzenia Rektora Nr 1/09/2013 z dnia 19 września 2013 w sprawie archiwizacji teczek osobowych studentów AFiBV. Zgodnie z informacjami zawartymi w tym zarządzeniu, te czki absolwentów przechowuje się w uczelni przez okres 50 lat. **Brak jest natomiast Instrukcji kancelaryjnej.**

Zasady archiwizowania prac zaliczeniowych oraz egzaminacyjnych zostały opisane w Regulaminie studiów zgodnie, z którym nauczyciele akademicy przechowują prace zaliczeniowe i egzaminacyjne do końca semestru następującego po semestrze, w którym praca zaliczeniowa lub egzamin został przeprowadzony.

Efektom kształcenia towarzyszy wskazanie treści kształcenia realizowanych w ramach przedmiotu z określeniem liczby godzin poświęconych na przekazanie każdej z nich. Liczba godzin zajęć i pracy własnej studenta oraz przewidziane dla poszczególnych przedmiotów metody dydaktyczne i system weryfikacji etapowych osiągnięć studenta są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów i przyjętych celów kształcenia.

Analiza sylabusów przedmiotów prowadzi do stwierdzenia, że cele kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów i efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób prawidłowy i ich realizacja zapewnia osiągnięcie założonych efektów kierunkowych, a tym samym ukształtowanie sylwetki absolwenta zgodnej z jej opisem sformulowanym przez Uczelnię.

System oceny efektów kształcenia jest określony w formie ogólnych zasad i procedur określony w Regulaminie studiów wprowadzonym Uchwałą Senatu Nr 4/2012 z dnia 9 października 2012 r. i zmienionym Uchwałą Senatu Nr 12/2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. System ocen jest kompletny i przejrzysty. Studenci mają możliwość zapoznania się z nim i są informowani przez prowadzących zajęcia o warunkach i wymaganiach związanych z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów. Warunki zaliczenia każdego przedmiotu oraz składowe oceny określone są poza tym w sylabusach przedmiotów. Sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności są właściwie dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Co jest szczególnie istotne i godne podkreślenia, sposoby (metody) weryfikacji efektów kształcenia są odniesione w ramach każdego przedmiotu do każdego ze sformułowanych efektów szczegółowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sposoby (metody) weryfikacji realizacji efektów kształcenia są odpowiednio dobrane do charakteru poszczególnych przedmiotów. W szczególności stosowane są eseje, referaty, egzaminy pisemne w formie testów i pytań otwartych, zaliczenia pisemne, oceny aktywności na zajęciach, prace projektowe, przygotowanie raportu. Sylabusy określające warunki zaliczenia są dostępne, jak wskazano, w E-Informatorze Programowym przygotowanym przez Uczelnię i zamieszczonym na jej stronie internetowej.

W opinii studentów kierunku *finanse i rachunkowość* zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne. Najczęściej stosowanym sposobem weryfikacji wiedzy są egzaminy. Obszar umiejętności oraz kompetencji społecznych weryfikowany jest najczęściej w trakcie ćwiczeń. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wizytowanego kierunku stwierdzili, że oceniani są obiektywnie oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia jest przedstawiana na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez nauczycieli akademickich.

Dodatkowo warto zaznaczyć, że Uczelnia bardzo dużo uwagi przykładą praktykom zawodowym, ponieważ zdaniem Władz wizytowanego kierunku w trakcie wykonywania codziennych obowiązków w pracy, studenci mają możliwość weryfikacji wszystkich trzech komponentów efektów kształcenia.

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* mają możliwość konstruowania własnej ścieżki edukacyjnej, dzięki czemu mają szansę na wyrównanie własnych niedoborów z zakresu umiejętności warsztatowych, bądź na rozwijanie własnych zainteresowań w określonej problematyce. Warto jednak zaznaczyć, że w każdym semestrze musi być zrealizowanych, co najmniej 30 punktów ECTS.

Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który umożliwia weryfikację zakładanych celów kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny w systemie USOS, na platformie moodle oraz jest przedstawiany na tablicach ogłoszeń dla studentów oraz udostępniany w dziekanacie. W systemie elektronicznego informatora efekty te są dostępne dla kandydata na studia w AFiB Vistula.

W sylabusach do każdego przedmiotowego/modułowego efektu kształcenia są przypisane metody jego weryfikacji, np. test, prezentacje, analiza sprawozdań finansowych, aktywność w dyskusji itp.

System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji. Efekty z zakresu wiedzy są najczęściej weryfikowane za pomocą pracy pisemnej, zaś umiejętności i kompetencje za pomocą eseju, analizy literatury lub sprawozdań finansowych, prac grupowych, dyskusji itp.

Po analizie dokumentacji związanej z procesem kształcenia Zespół Oceniający PKA stwierdza, że system umożliwia zmierzenie efektów kształcenia i ich ocenę na poszczególnych etapach kształcenia. Sylabusy zawierają szczegółowe informacje, co do sposobu pomiaru poszczególnych efektów przedmiotowych, zaś sylabus dla praktyk określa sposób pomiaru efektów zrealizowanych w ramach praktyk fakultatywnych.

Proces dyplomowania jest w sposób ogólny określony w Regulaminie studiów oraz bardziej szczegółowo w Zarządzeniu Nr 22/2012 Rektora Akademii Finansów i Biznesu Vistula z dnia 10 października 2012 r. w sprawie „Zasad realizacji prac dyplomowych i wymagań dotyczących egzaminu dyplomowego w AFiBV”.

Regulamin studiów wskazuje, że preferowaną formą pracy dyplomowej jest realizacja projektu na rzecz praktyki gospodarczej. Wydziały otrzymały cele związane z procentowym udziałem prac związanych z praktyką gospodarczą. Praca dyplomowa przygotowywana jest pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego, co najmniej stopień naukowy doktora. W szczególnych przypadkach, po uzyskaniu upoważnienia ze strony Rady Wydziału, promotorem pracy licencjackiej może być magister, jeżeli posiada znaczące doświadczenie praktyczne. Przyjmowanie jako promotora pracy licencjackiej pracownika, który ma wyłącznie tytuł zawodowy magistra uznać należy za sprzeczne z zasadami stosowanymi w szkolnictwie wyższym. Powodem takiej opinii Zespołu Oceniającego jest fakt, że to wiedza i umiejętności naukowe, a nie praktyczne powinny przesądzać o doborze promotorów prac także licencjackich. Promotorem pracy magisterskiej może być samodzielny pracownik naukowy, ale także w tym przypadku Rada Wydziału może upoważnić do jej prowadzenia doktora. Studenci mają możliwość wyboru promotora.

Zasady określone zarządzeniem Rektora uszczegóławiają procedurę procesu dyplomowania określoną w Regulaminie studiów. Można stwierdzić, że proces dyplomowania opiera się na prawidłowych zasadach i odpowiada rozwiązaniom powszechnie stosowanym w krajowym szkolnictwie wyższym. Pozwala tym samym na zapewnienie realizacji celów i efektów kształcenia związanych z tym elementem procesu kształcenia. Uczelnia nakłania studentów do przygotowywania prac dotyczących problemów otoczenia społeczno-gospodarczego. Praca dyplomowa jest oceniana przez promotora i recenzenta powołanego przez dziekana. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, a pytania są formułowane przez członków komisji w zakresie problematyki pracy dyplomowej oraz kierunku studiów. Szczegółowy zakres pytań jest ustalany przez Radę Wydziału. Końcowy

wynik studiów jest ustalany jako średnia ważona obejmująca 0,6 średniej ocen ze studiów i po 0,2 oceny pracy dyplomowej i oceny z odpowiedzi na pytania egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy przejęty z Akademii Finansów przed połączeniem uczelni obejmował dwa pytania zadawane na egzaminie dyplomowym. Dotyczyło to absolwentów, AFiB, którzy obronili prace magisterskie w 2013 r i dotyczy jeszcze prac licencjackich, które bronią będą w roku 2014. Według zarządzenia Rektora AFiBV dotyczącego nowego cyklu kształcenia, egzamin dyplomowy składał się będzie z 3 pytań, z których jedno dotyczy kierunku studiów, jedno specjalności i jedno tematu pracy wraz z prezentacją pracy. Lista pytań jest znana studentom przed egzaminem. Pytania te są pogrupowane według kierunku i specjalności.

W sylabusach przedmiotów podane są składowe ocen z poszczególnych przedmiotów w procentach. Standaryzacja struktury oceny jest, więc wystarczająca. Brakuje natomiast wyraźnej i jednoznacznej standaryzacji stopnia nabytej przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji na poszczególne oceny 3, 4 lub 5.

Do najczęstszych przyczyn skreśleń studentów z listy należą:

- na poziomie studiów I-go stopnia - niezaliczenie semestru (34 osoby) oraz sytuacja materialna studentów (13 osób).
- na poziomie studiów II-go stopnia - niezłożenia w terminie pracy dyplomowej. Tylko 1 student studiów II-go stopnia zrezygnował z nauki – świadczy to o świadomym wyborze kierunku studiów.

AFiBV na bieżąco monitoruje przyczyny odsiewu oraz podejmuje działania korygujące i wspomagające studentów, znajdujących się w sytuacjach losowych, np. udzielając odpowiedniej formy pomocy materialnej. Studenci są systematycznie informowani o tym, że mogą skorzystać z takiej formy wsparcia (np. podczas spotkań z władzami Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych). Wszyscy studenci sygnalizujący chęć rezygnacji ze studiów są zapraszani (telefonicznie) przez Dziekana Wydziału na indywidualną rozmowę, podczas której ustalane są możliwe sposoby rozwiązania problemu. Zagregowane wyniki analizy monitorowania przyczyn odsiewu stanowią przesłankę uruchamiania działań naprawczych dotyczących kierunku *finanse i rachunkowość*, Wydziału Biznesu Stosunków Międzynarodowych oraz całej Uczelni.

Informacja na temat stosowanego systemu oceny zawarta jest w sylabusach przedmiotów, które dostępne są w systemie USOS oraz prezentowane studentom podczas pierwszych zajęć z każdego przedmiotu.

Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość. Przygotowanie programów studiów w wersji e-learningowej konkurujących z najlepszymi uczelniami globalnymi jest celem strategicznym AFiBV określonym w „Aktualizacji strategii Akademii Finansów i Biznesu Vistula”.

2.4)

Uczelnia realizuje badania losów absolwentów od 2011 roku. Prowadzi je Biuro Karier. Są to badania ankietowe, wykonywane przy wykorzystaniu ankiet elektronicznych. Są i będą realizowane w czterech etapach: w dniu egzaminu dyplomowego, po 6 miesiącach od zakończeniu studiów, a potem po upływie 3 i 5 latach od zakończenia studiów. Po przeprowadzeniu całego procesu ankietyzacji sporządzany jest raport dla Władz Uczelni, który obejmuje analizy efektów kształcenia, prowadzonych specjalności i w ten sposób uwzględnia opinie absolwentów w zakresie kształtowania oferty kształcenia. Zawiera on także analizy ilościowe na podstawie, których formułowane są wnioski dotyczące zmian w programie kształcenia wizytowanego kierunku.

Biuro Karier sporządza również podobną ankietę, którą adresuje do pracodawców współpracujących z Uczelnią. Pozyskuje w ten sposób informacje o absolwentach AFiBVw zakresie ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z analizy ankiet wynika, że na rynku pracy najważniejsze są umiejętności i kompetencje społeczne i, że w tym zakresie Uczelnia ma jeszcze wiele do zrobienia. Efekty uzyskane z zakresu wiedzy są oceniane pozytywnie zarówno przez absolwentów jak i pracodawców. Biuro Karier gromadzi informacje o miejscu i warunkach pracy absolwentów, a także organizuje targi pracy, które cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem przez absolwentów poszukujących pracy.

W raporcie Zespołu Oceniającego PKA z 2007 r. wskazano na:

- a) brak odrębnego określenia sylwetki absolwentów studiów I i II stopnia podważa ideę ich rozdzielenia, gdyż nie wiadomo jakie kwalifikacje dane studia pozwalają nabyć;
- b) określenie sylwetki skupia się na wskazaniu możliwych stanowisk pracy, a nie na wskazaniu zakresu wiedzy merytorycznej i umiejętności praktycznych, jakich dostarczają studia; zarówno stanowiska, jak i określenie wiedzy podawane są przy tym z dużą dozą przesady;
- c) przyjęty system wyboru przedmiotów w ramach specjalności, powoduje wątpliwości, czy absolwent faktycznie może stać się specjalistą w danym zakresie określonym przez nazwę specjalności.

W związku z powyższym Uczelnia otrzymała skrócony czas na przygotowanie działań naprawczych. W raporcie naprawczym z 2011 r. wyraźnie rozróżnione zostały sylwetki absolwentów I i II stopnia, wskazane zostały aspekty merytoryczne opisujące sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności, zaś przedmioty specjalnościowe dają szanse wykształcenia specjalistów. W nowej koncepcji kształcenia opartej na Krajowych Ramach Kwalifikacji efekty w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych odpowiadają tożsamości kierunku *finanse i rachunkowość*. Rozwój kierunku przebiega w sposób prawidłowy.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Wybrane losowo prace etapowe z trzech przedmiotów (matematyka finansowa, rachunkowość zarządcza i wycena przedsiębiorstw) reprezentowały różne techniki weryfikacji wiedzy i umiejętności (rozwiązywanie zadań, test wyboru, opisowe odpowiedzi na pytania). Zadania i pytania wskazywały na umiarkowany poziom wymagań, pozostawały w zgodzie z treściami programowymi, a oceny były w miarę zróżnicowane (w przypadku jednego przedmiotu duży był udział niedostatecznych) i trafne.

Prace etapowe weryfikują treści zawarte w sylabusach, formy weryfikacji są zróżnicowane i obejmują projekt grupowy, test wyboru i test otwarty. Oceny zaliczeń i egzaminów są na ogół wysokie, dobre plus i bardzo dobre. Dotyczy to przede wszystkim przedmiotów specjalnościowych, w których zastosowany test jednokrotnego wyboru. W rozmowie z Władzami Uczelni wskazywano, że wysokie oceny z niektórych przedmiotów były już przedmiotem dyskusji na forum Wydziału i Uczelni, jednak należy ten aspekt na bieżąco monitorować. Widoczna jest troska Władz Uczelni o zapewnienie właściwego poziomu kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* oraz zapewnienie odpowiedniości zakładanych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia.

Prace dyplomowe reprezentują zróżnicowany poziom. Były w losowo dobranym zbiorze prace napisane dobrze, oparta na bogatej bibliografii oraz na badaniach empirycznych. Ale zidentyfikowano również i takie, które nie zawierały wyników badań empirycznych ani innych znaczących oryginalnych wątków. Były oparte na skromnym zestawie literatury i miały liczne wady redakcyjne.

Prace magisterskie realizowane na specjalności Rachunkowość są solidnie opracowane i odpowiadają poziomowi prac magisterskich. Prace licencjackie są dużo słabsze i nie zawsze realizują aspekt aplikacyjny. Widoczne są tendencje do niewielkiego zawyżania ocen, zwłaszcza, gdy na dyplomie wpisuje się ocenę „celującą” (dla ogólnej średniej powyżej 4.70). Tematy prac dyplomowych są sformułowane w sposób mało precyzyjny (np. „Płace” lub „Podatek VAT”), co wymaga zintensyfikowania nadzoru promotorskiego lub ciała komisyjnego zatwierdzającego tematy prac na kierunku *finanse i rachunkowość*. Leży to w interesie zarówno absolwentów ocenianego kierunku, jak i samej Uczelni.

Analiza struktury ocen 109 prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2012/13 wskazuje, że aż w 73 wystawiono oceny bardzo dobre. Być może wynika to z faktu, iż większość prac pisanych przez studentów związanych jest z zagadnieniami praktycznymi i/lub wręcz z ich pracą zawodową, jednak przy 34 ocenach dobrych i tylko 2 dostatecznych widoczna jest tendencja do zawyżania ocen prac końcowych. Prawidłowość ta jest w mniejszym stopniu zauważalna w przypadku analizy ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej. Wynika z niej, że ok. 42% ocen uzyskanych przez studentów stanowią oceny 3,0 i 3,5. Oceny 4 i 4,5 otrzymało ok. 37% studentów, natomiast ocenę 5 ok. 14,5 %. Oceny 2 otrzymało ok. 6,1% studentów. Rozkład ocen świadczy o zaangażowaniu studentów w proces dydaktyczny oraz motywacji do uzyskiwania jak najwyższych ocen.

Zaleca się podjęcie działań mających na celu ocenę osiągniętych efektów kształcenia realizowanych poprzez prace przejściowe i dyplomowych. Konieczne jest doskonalenie efektów szczególnie z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólneocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1)Ocena efektów kształcenia realizowanych według standardów:

Sylwetka absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* jest określona prawidłowo w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw oraz zgodna z kanonem kierunku. Dobór specjalności oraz sylwetki absolwentów specjalności są właściwe i odpowiadają kanonowi kierunku. Kształcenie na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym przez Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiBV spełnia wymagane standardy.

Ocena efektów kształcenia zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji:

W opisie kierunku na studiach I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych AFiBV zadeklarował umiejscowienie kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* jako studiów jednoobszarowych o profilu ogólnoakademickim w obszarze nauk społecznych.

W raporcie samooceny władze Wydziału wpisały kierunek do trzech dziedzin - dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych i nauk prawnych oraz do ośmiu następujących dyscyplin: finansów (jako wiodącej), ekonomii, nauk o zarządzaniu, prawa, nauk o polityce, psychologii, socjologii oraz nauk o poznaniu i komunikacji społecznej.

Analiza efektów kształcenia skonkretyzowana opisem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* upoważnia do stwierdzenia, że efekty te odnoszą się wyłącznie do dziedziny nauk ekonomicznych oraz trzech następujących dyscyplin: finansów, jako dyscypliny wiodącej oraz ekonomii i nauk o zarządzaniu jako dyscyplinach dodatkowych. Potwierdzają to również treści kształcenia oferowanych na tym kierunku studiów specjalności zarówno na I stopniu studiów.

Mając na uwadze stwierdzenie zawarte w raporcie samooceny oraz przedstawioną wyżej analizę i ocenę efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, nieodzowne jest dokonanie stosowanych zmian zarówno w Uchwale SenatuAFiBV jak i w systemie POLON.

Efekty zostały sformułowane w sposób właściwy i obejmują swoim zakresem wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych na profilu ogólnoakademickim, co zostało uwzględnione w tabeli efektów kształcenia. Efekty kierunkowe oraz modułowe tworzą spójną całość i są możliwe do zrealizowania. Opis założonych kierunkowych efektów kształcenia jest dostępny dla studentów i kandydatów w różnych formach.

2.2) Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.

Na wizytowanym kierunku opis zakładanych efektów kształcenia dostępny jest zarówno w gablotach, dziekanacie jak i na stronie internetowej. W opinii studentów efekty kształcenia są w pełni zrozumiałe i sprawdzalne.

2.3) Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który obejmuje wszystkie ich obszary oraz umożliwia weryfikację zakładanych celów kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny dla studentów i kandydatów.

W sylabusach do każdego przedmiotowego/modułowego efektu kształcenia są przypisane metody jego weryfikacji. Egzamin dyplomowy według zarządzenia Rektora AFiBVdotyczącego nowego cyklu kształcenia składał się będzie z 3 pytań, z których jedno dotyczy kierunku studiów, jedno specjalności i jedno tematu pracy wraz z prezentacją pracy. Lista pytań jest znana studentom przed egzaminem. Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość.

Weryfikacja efektów za pomocą prac przejściowych i dyplomowych wymaga analizy i refleksji.

2.4) Uczelnia prowadzi badania losów absolwentów. Badania te są objęte wypracowanym mechanizmem realizowanym przez Biuro Karier. Na podstawie analizy wyników tych badań Uczelnia dokonuje analizy efektów kształcenia, prowadzonych specjalności i w ten sposób uwzględnia opinie absolwentów w zakresie kształtowania oferty kształcenia. Uczelnia prowadzi, zatem monitoring losów zawodowych absolwentów, którego wyniki przedstawiane są Władzom Uczelni.

Uwagi Zespołu Oceniającego PKA z 2007 r. dotyczące kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* zostały zrealizowane już roku 2011 r. W ramach obecnej oceny Zespół stwierdził, że w nowej koncepcji kształcenia opartej na Krajowych Ramach Kwalifikacji efekty w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, a także specjalności odpowiadają tożsamości kierunku *finanse i rachunkowość*. Rozwój kierunku przebiega w sposób prawidłowy.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Struktura programu studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* obowiązującego do 30.09.2012 r., a więc dotyczącego obecnego III roku studiów I stopnia, odpowiednio w formie stacjonarnej i niestacjonarnej obejmuje łącznie 2081 godzin, którym przypisanych zostało 212 pkt ECTS. Są to w szczególności: przedmioty podstawowe (304 godziny), kierunkowe (300 godzin) i przedmioty do wyboru (759 godzin). Inne wymagania, tj. język obcy, psychologia/socjologia, filozofia, geografia ekonomiczna, podstawy zarządzania,

zarządzanie ryzykiem, ochrona własności intelektualnej, technologie informacyjne, WF, BHP, przysposobienie biblioteczne, organizacja studiów, obowiązkowa praktyka zawodowa i seminarium dyplomowe obejmują 718 godzin. Program ten jest właściwie rozłożony w czasie i zapewnia realizację sylwetki absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość*.

Program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* obowiązujący od 01.10.2012 r. obejmuje treści kształcenia dostosowane do założonych efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (uchwalonych przez Senat Uczelni). Realizowanym profilem jest profil ogólnoakademicki, choć Uczelnia deklaruje jego „upraktyczniony” charakter. Wszystkie efekty kształcenia zadeklarowane przez Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych dla kierunku *finanse i rachunkowość* zawierają przyporządkowania do poszczególnych przedmiotów. Jest to widoczne w macierzy przyporządkowania przedstawionej przez Uczelnię. Pozwala to stwierdzić, że realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W programach kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* można wyróżnić kilka etapów szczególności przekazywanej wiedzy.

Program studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych), składa się z 7 następujących modułów: Modułu ogólnouczelnianego biznesowego, któremu przypisano 31 pkt. ECTS, obejmującego takie przedmioty jak: Podstawy ekonomii, Wstęp do prawa, Psychologia, Technologie informacyjne, Komunikacja międzykulturowa, Warsztaty pisarskie, Podstawy socjologii, Autoprezentacje, Zarządzanie projektami, Zakładanie i prowadzenie własnej firmy; Modułu przedmiotów podstawowych, któremu przypisano 71 pkt. ECTS, obejmującego takie przedmioty, jak: Zastosowania matematyki, Podstawy finansów, Statystyka opisowa, Mikroekonomia, Rynki finansowe – wprowadzenie, Finanse przedsiębiorstwa, Podstawy wiedzy o podatkach, Podstawy rachunkowości, Makroekonomia, Ekonometria, Matematyka finansowa, Finanse publiczne, Rachunkowość finansowa, Analiza finansowa, Bankowość, Ubezpieczenia; Modułu przedmiotów do wyboru obejmującego 8 przedmiotów wybieralnych z 36 pkt. ECTS; modułu zajęć językowych z 8 pkt. ECTS, który obejmuje 4 przedmioty: Język obcy I, Język obcy II, Język obcy III, Język obcy IV. W przypadku Języka obcego III i IV studenci mogą dokonać wyboru: albo kontynuować nauczanie języka na wyższym poziomie, albo uczestniczyć w dwóch wykładach prowadzonych w języku obcym; Modułu sportu i rekreacji który ma przypisane 4 pkt. ECTS; Modułem zajęć praktycznych za 5 pkt. ECTS, na który składają się 2 obligatoryjne przedmioty: Finanse i rachunkowość w praktyce I, Finanse i rachunkowość w praktyce II, oraz fakultatywna praktyka zawodowa oraz Modułu dyplomowania specjalistycznego, mającego status modułu do wyboru. Jego zaliczenie oznacza zdobycie 25 pkt. ECTS. Obejmuje on 4 konwersatoria dyplomowe specjalistyczne (Konwersatoria dyplomowe specjalistyczne I, II, III, IV) oraz 2 seminaria dyplomowe (Seminarium dyplomowe I, II).

Na studiach II stopnia(stacjonarnych i niestacjonarnych) program obejmuje 6 modułów, takich jak:

- Moduł ogólnouczelniany biznesowy z 4 pkt. ECTS obejmuje, Metodykę pisania pracy magisterskiej, Autoprezentacje;
- Moduł przedmiotów podstawowych z 54 pkt. ECTS – obejmuje przedmioty: Polityka pieniężna, Rachunkowość zarządcza, Portfel inwestycyjny, Rynek finansowy – kurs średni, Prawo finansowe, Rachunek kosztów, Standardy sprawozdawczości finansowej, Zarządzanie instytucjami kredytowymi, Makroekonomia – kurs średni;
- Moduł przedmiotów do wyboru, który tworzą Przedmiot do wyboru I, II, III, IV, V, VI obejmuje 26 pkt. ECTS;

- Moduł zajęć językowych z 4 pkt. ECTS stanowi: Konwersatorium z języka obcego I i II (oba konwersatoria do wyboru);
- Moduł dyplomowania specjalistycznego (oznaczony w jako moduł MDS) – 32 pkt. ECTS obejmuje 4 konwersatoria specjalistyczne (Konwersatorium dyplomowe specjalistyczne I, II, III, IV) oraz 2 seminaria dyplomowe (Seminarium dyplomowe magisterskie I, II).
- Moduł zajęć praktycznych (oznaczony w jako moduł MZP) – 0 pkt. ECTS – znajduje się w nim fakultatywna praktyka zawodowa w wymiarze min. 120 godzin.

Lista przedmiotów do wyboru obejmuje wykłady w języku polskim i angielskim, zgodne z założonymi efektami kształcenia. Na I stopniu są: Bancassurance, Sporządzenie sprawozdań finansowych, Budżety gospodarstw domowych, Formy finansowania działalności gospodarczej, Gospodarki wschodzące, Zarządzanie konfliktami, Zarządzanie marką, Coaching Managerski, Integracja europejska, Droga Stanów Zjednoczonych do mocarstwowości, Bankowość elektroniczna, Europejska integracja walutowa, Rachunkowość instytucji finansowych, Globalizacja, Rola marketingu i innowacje w nowoczesnym przedsiębiorstwie, Globalization oraz Transnationalcorporations. Na II stopniu studiów stosowna lista przedmiotów do wyboru obejmuje: Finanse międzynarodowe, Międzynarodowy system walutowy, Innowacje Finansowe, VAT w rachunkowości i rozliczenia z tytułu VAT, Analiza fundamentalna i techniczna, Controlling, Finanse UE, Negocjacje międzynarodowe, Organizacja i technika handlu zagranicznego, Rachunkowość sektora finansów publicznych, Rosja a integracja europejska, Wycena przedsiębiorstwa, International Finance, a także International Negotiations.

Na podstawie analizy dokumentacji, hospitacji zajęć oraz spotkań z Władzami Uczelni i Wydziału Zespół Oceniający stwierdził, że realizowany program kształcenia, posiada cechy programu elastycznego i umożliwi osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, zarówno w odniesieniu do całego kierunku jak i do poszczególnych specjalności.

Studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne są realizowane w ramach 6 semestrów, zaś studia II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, są realizowane w ramach 4 semestrów. Studia I stopnia przewidują łącznie z fakultatywnymi praktykami 2229 godzin w formie stacjonarnej oraz 1616 w formie niestacjonarnej. Z kolei na studiach II stopnia łączna liczba godzin wynosi odpowiednio 1545 i 885. Są to godziny kontaktowe, przy czym do godzin kontaktowych wliczane są także terminy zaliczeń i egzaminów oraz konsultacji przedmiotowych, które dla każdego przedmiotu obejmują 12 godzin. Przedstawiona struktura programu studiów pozwala zrealizować założone efekty kształcenia studentowi aktywnemu, uczestniczącemu w przewidzianych formach zajęć i jest zgodna z tożsamością kierunku. Zastrzeżenia Zespołu Oceniającego wzbudził fakt, iż niektóre przedmioty są prowadzone wyłącznie w formie wykładów. Dotyczy to w szczególności Makroekonomii, Bankowości, Zarządzania projektami i Ubezpieczeń na I stopniu oraz Makroekonomii – kurs średni i Rynku finansowego – kurs średni na II stopniu studiów. Wiedza z tych przedmiotów winna przybrać formę umiejętności zarówno analizy jak i interpretacji przypadków, bądź też opracowania pewnych rozwiązań praktycznych, które są związane z formą ćwiczeń względnie konwersatoriów, które mogłyby zostać dołączone do proponowanych wykładów.

W opinii studentów wyrażonych trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA proces kształcenia obejmuje wystarczający okres, aby osiągnąć odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje. Dodatkowo stwierdzili, że zajęcia prowadzone na wizytowanym kierunku są w odpowiedni sposób dobrane, aby osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Warto również zaznaczyć, że zdecydowanej części studenci najbardziej cenią sobie praktyczne wykorzystywanie zgromadzonych informacji w trakcie ćwiczeń

Na kierunku *finanse i rachunkowość* nie są prowadzone zajęcia w formie zdalnej.

Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji I stopnia (na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych) wynosi nie mniej niż 180; a do uzyskania kwalifikacji II stopnia (w przypadku obu form studiów) wynosi, co najmniej 120. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela – na studiach I stopnia stacjonarnych wynosi 90 pkt. ECTS, na studiach niestacjonarnych – 67 pkt. ECTS. Na studiach II stopnia te wielkości wynoszą odpowiednio – studia stacjonarne – 60, studia niestacjonarne – 38.

Struktura programu studiów wyrażona za pomocą punktów ECTS jest prawidłowa. Obejmuje ona 71 ECTS z zakresu nauk podstawowych na studiach I (stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych). I 54 ECTS na studiach II stopnia; łączna liczba pkt. ECTS, którą student musi uzyskać z zakresu zajęć o charakterze praktycznym (ćwiczenia i konwersatoria) na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) wynosi 105, zaś na studiach II stopnia liczba ta wynosi 66 pkt. ECTS. Liczba pkt., ECTS, jaką musi uzyskać student studiów I stopnia w ramach modułu ogólnouczelnianego biznesowego wynosi 31 pkt. ECTS. Na studiach II stopnia jest to liczba 4 pkt. ECTS. Liczba pkt. ECTS, którą musi uzyskać student studiów I stopnia, studiujący w trybie stacjonarnym z Wychowania fizycznego wynosi 4 pkt. ECTS, na studiach niestacjonarnych taką samą liczbę punktów student uzyskuje z przedmiotu Sport i rekreacja. Program studiów I stopnia umożliwia studentom wybór modułów kształcenia w wymiarze 61 pkt. ECTS, nie licząc modułu języków obcych, który stwarza możliwość dokonania wyboru pomiędzy: Językiem obcym III i Językiem obcym IV, a przedmiotami do wyboru I i II w języku obcym. Na studiach II stopnia zajęcia do wyboru obejmują 58 pkt. ECTS – nie licząc modułu zajęć z języka obcego.

System ECTS stosowany w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów jest zgodny z zasadami określonymi w odpowiednich przepisach, tj. Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć realizowanych przez studenta (Dz. U. Nr. 201, poz. 1187)

W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że posiadają oni wiedzę dotyczącą punktów ECTS. Informacje na ich temat można znaleźć na stronie internetowej Uczelni, w gablotach oraz w dziekanacie. W trakcie spotkania studenci stwierdzili, że liczba punktów ECTS odpowiada nakładowi pracy potrzebnemu do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Program kształcenia na ocenianym kierunku umożliwia indywidualizację programu kształcenia w oparciu o system punktów ECTS. Studenci mają możliwość wyboru specjalności, a także części przedmiotów w ramach modułu indywidualnej ścieżki kształcenia w wymiarze godzin zgodnym z §4 rozporządzenia MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki. Program kształcenia przewiduje możliwość zdobycia minimalnej liczby punktów ECTS zgodnie z art. 164a ust.2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa. W pierwszym semestrze realizowane są przedmioty przygotowujące podstawy do dalszych studiów, jak: Podstawy ekonomii, Podstawy finansów, Wstęp do prawa, Zastosowania matematyki. W semestrze drugim realizowany jest blok przedmiotów podstawowych, a w trzecim dalsze przedmioty podstawowe i kierunkowe. W semestrze czwartym realizowane są kolejne przedmioty kierunkowe. Przedmioty do wyboru rozłożone są w ostatnich czterech semestrach studiów, a przedmioty specjalnościowe w ostatnich dwóch. Przez ostatnie dwa semestry prowadzone jest również seminarium dyplomowe. Taki

rozkład modułów i przedmiotów, przy uwzględnieniu powiązań występujących między nimi należy uznać za prawidłowy.

Na studiach drugiego stopnia przedmioty podstawowe i kierunkowe dla kierunku studiów *finanse i rachunkowość* skoncentrowane są w dwóch pierwszych semestrach. W dwóch ostatnich prowadzonych jest tylko po jednym przedmiocie podstawowym. Przedmioty do wyboru realizowane są w trzech ostatnich semestrach, a przedmioty specjalnościowe w dwóch ostatnich. Kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów jest zasadna w aspekcie powiązań występujących pomiędzy nimi. Jedynie przedmiot metodyka pisania pracy magisterskiej jest realizowany zbyt wcześnie, bo w pierwszym semestrze, podczas gdy seminarium rozpoczyna się w semestrze trzecim.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że sekwencja przedmiotów w cyklu kształcenia jest odpowiednia. Jak podkreślono podczas spotkania, stopień trudności przedstawianych treści kształcenia narasta stopniowo i nie stwierdzono braków podstawowej wiedzy i umiejętności, podczas uczestnictwa w zajęciach zaawansowanych.

Program kształcenia, zarówno na studiach I jak i II stopnia przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 120 godzin, ale zgodnie z przedłożonym planem studiów jako przedmiot fakultatywny. Fakt odbycia praktyki jest jedynie odnotowywany w suplemencie do dyplomu, natomiast nie stanowi ona elementu składowego realizowanej koncepcji kształcenia. Kwestie organizacji i zaliczania praktyk zawodowych zostały określone w regulaminie wprowadzonym Uchwałą Nr 4/2013 Senatu Akademii Finansów i Biznesu Vistula z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Zawodowych Praktyk Studenckich w AFiBV. Regulamin określa cele praktyk, nadzór nad ich odbywaniem, warunki zaliczenia praktyk oraz zasady hospitacji praktyk. Organizacją praktyk zajmuje się Biuro Praktyk i Karier AFiBV. Biuro wspomaga w szczególności studentów w pozyskiwaniu miejsc praktyk. Nadzór nad ich realizacją sprawują wydziałowi opiekunowie praktyk, którymi są prodziekani. Opiekunowie praktyk mogą zaliczyć ewentualny obowiązek odbycia praktyki w oparciu o wykonywaną przez studenta pracę zawodową, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyk. Opiekun kieruje studenta na praktykę uwzględniając kierunek studiów, specjalność, preferencje, wyniki uzyskane w nauce, predyspozycje. Praktyka jest zaliczana przez wydziałowego opiekuna praktyk na podstawie sprawozdania z przebiegu praktyki i zaświadczenia wydanego przez zakład pracy. Zaliczenie dokonywane jest w karcie zaliczenia praktyki. Tak określone zasady odbywania i zaliczania praktyk są prawidłowe. W ramach obowiązującego do 30.09.2012 r. programu studiów, który obejmuje jeszcze studentów wyższych lat studiów, praktyka zawodowa była obligatoryjnym elementem kształcenia. Studenci studiów stacjonarnych odbywali praktykę zawodową, natomiast duża część studentów niestacjonarnych była zwalniana z obowiązku jej odbycia na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Określenie w obecnie obowiązującym programie kształcenia praktyk zawodowych jako fakultatywnego elementu programu z założenia ogranicza wykorzystanie ich jako czynnika łączenia kształcenia teoretycznego z praktyką gospodarczą.

Studenci realizują praktyki zawodowe na kierunku *finanse i rachunkowość* w różnego typu i wielkości organizacjach prowadzących działalność produkcyjną, handlową, usługową lub non profit. Minimalny czas trwania obowiązkowych praktyk studenckich (na studiach I stopnia) został określony zgodnie z obowiązującymi do wejścia w życie systemu KRR, standardami MNiSW dla poszczególnych kierunków studiów.

Zdaniem Władz wizytowanego kierunku jest to bardzo ważny element kształcenia, ponieważ studenci mają możliwość weryfikacji wiedzy i umiejętności zdobywanej w trakcie zajęć dydaktycznych.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z faktu, że Uczelnia współpracuje z licznymi przedsiębiorstwami oraz instytucjami, ponieważ ułatwia to wybór najlepszego miejsca praktyk. Warto zaznaczyć, że Uczelnia stwarza również możliwość odbywania praktyk studenckich za granicą, co jest wygodną formą dla obcokrajowców studiujących w Polsce. Dodatkowo osoby pracujące mają możliwość zaliczenia praktyk w swoich miejscach pracy, jednak muszą być one związane z obszarem kształcenia.

Kształcenie na ocenianym kierunku studiów prowadzone jest na obu stopniach w formie zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Studenci studiów stacjonarnych stanowią przy tym około 26 proc. łącznej liczby studentów ocenianego kierunku. Zajęcia realizowane są w blokach obejmujących dwie jednostki lekcyjne, z których każda ma wymiar 55 minut, ale zdarzają się zajęcia prowadzone przez jednego nauczyciela w bloku 6-godzinowym. Uczelnia uzasadnia taki wymiar godzinowy zajęć dostosowaniem się do życzeń studentów, którzy kierowali się dążeniem do ograniczenia tygodni nauki i liczby zjazdów. W efekcie na studiach stacjonarnych zajęcia trwają 12 tygodni w semestrze, a liczba zjazdów na studiach niestacjonarnych wynosi 8.

Liczebność grup jest dostosowana do charakteru zajęć: wykłady odbywają się w grupach do 150 osób, konwersatoria w grupach około 30-osobowych, ćwiczenia i laboratoria 20-osobowych, seminaria w grupach nie przekraczających 15 osób. Taka liczebność grup studenckich jest prawidłowa i stwarza odpowiednie warunki do realizacji odnoszących się do danych zajęć efektów kształcenia, ze wskazanym powyżej zastrzeżeniem dotyczącym kształtowania umiejętności w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych realizowanych wyłącznie w formie wykładów.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że organizacja procesu kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Akademii Finansów i Biznesu Vistula jest w pełni dostosowana, aby uzyskać zakładane efekty kształcenia. Ich zdaniem Uczelnia w pełni umożliwia nabycie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji poprzez odpowiednio dostosowane harmonogramy zajęć oraz elastyczną ścieżkę kształcenia. W toku spotkania ze studentami zwrócono im uwagę, że korzystnym elementem byłaby organizacja zajęć interdyscyplinarnych, które umożliwiłyby wykorzystanie dorobku więcej niż tylko jednej dyscypliny nauki z dziedziny nauk ekonomicznych.

Zasady i warunki indywidualizacji procesu kształcenia określone zostały w Regulaminie studiów. Zgodnie z §13 tego Regulaminu student może studiować według indywidualnego planu studiów (IPS). IPS zakłada realizację programu studiów danego kierunku w czasie innym niż obowiązujący podział godzin. Do IPS mogą być dopuszczeni studenci samodzielnie wychowujący dzieci, studenci z niepełnosprawnościami, studenci przeniesieni z innej uczelni, o ile dziekan wydziału przyjmującego określi potrzebę uzupełnienia różnic programowych, a także studenci studiujący równoległe na drugim kierunku.

Według §11 Regulaminu studiów Akademii Finansów i Biznesu Vistula studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dostosowanie sposobu organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego. To druga forma zastosowania indywidualnych rozwiązań w tym zakresie. Jest nią Indywidualną Organizację Studiów (IOS).

Jako dodatkowe formy indywidualizacji procesu kształcenia Uczelnia wskazuje także możliwość dokonywania przez studentów wyboru specjalności, wyboru promotora pracy dyplomowej, realizacji części zajęć w języku obcym, a także możliwość wyboru miejsca praktyki zawodowej, która jest jednak nieobligatoryjna. Studenci mogą także przystępować do zdobywania certyfikatów językowych, informatycznych oraz uprawniających do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Uczelnia zapewnia, zatem możliwości indywidualizacji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* dla osób szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, jednak korzystanie z tej oferty jest znikome.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci oznajmili, iż wiedzą o możliwości studiowania w ramach indywidualnego planu studiów, jednak w roku akademickim 2013/2014 zaledwie kilka osób zdecydowało się na tego typu formę kształcenia. Wynika to z faktu, że osoby wolą osobiście uzgodnić warunki zaliczeń z nauczycielami akademickimi niż podejmować się formalnej procedury.

3.2)

Zakładane na kierunku *finanse i rachunkowość* efekty kształcenia przedstawione w postaci modułowych (przedmiotowych) efektów kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje). Treści programowe przedstawione w sylabusach przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów i są związane z zakładanymi efektami kształcenia. Formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość z zastrzeżeniem dotyczącym wyłącznie formy wykładowej w przypadku przedmiotów wymienionych we wcześniejszej części raportu PKA.

Na podstawie wizytacji kierunku *finanse i rachunkowość* w 2007 r. wskazano, że w realizowanych programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest zbyt duży udział zajęć o charakterze projektowym oraz tzw. pracy własnej-studialnej - w miejsce godzin kontaktowych - co ogranicza nabycie przez studentów określonych umiejętności oraz właściwą weryfikację wiedzy studenta.

W programie studiów obowiązującym od 2012 r. liczba godzin kontaktowych odpowiada minimum postawionym przez ustawodawcę. Oznacza to, że student aktywny może zrealizować założony program studiów i założone efekty kształcenia. Dla studenta mniej aktywnego – niektóre umiejętności mogą zostać przyswojone w mniejszym stopniu. Stąd też zaleca się analizę form zajęć kontaktowych z punktu widzenia przeciętnego studenta. Z kolei, liczba godzin realizowanych w ramach standardów kształcenia, dotyczących wyższych lat studiów jest zgodna ze standardami.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnegoocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, przy czym dotyczy to zarówno programu studiów realizowanego wg standardów kształcenia jak i nowo obowiązującego programu studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* od 01.10.2012 r. Realizowany program kształcenia, posiada cechy programu elastycznego i umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, zarówno w odniesieniu do całego kierunku jak i do poszczególnych specjalności. Czas trwania kształcenia jest prawidłowy. Zastrzeżenia Zespołu Oceniającego wzbudził fakt, iż niektóre przedmioty są prowadzone wyłącznie w formie wykładów.

System ECTS stosowany w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów jest zgodny z zasadami określonymi w odpowiednich przepisach prawa.

Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa.

Program kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 120 godzin, ale zgodnie z przedłożonym planem studiów jako przedmiot fakultatywny.

Uczelnia zapewni możliwości indywidualizacji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* dla osób szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, jednak korzystanie z tej oferty jest znikome.

W opinii studentów realizowany program studiów w pełni zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Studenci posiadają wiedzę o systemie punktów ECTS oraz możliwości indywidualizacji programu studiów.

3.2) Modułowe efekty kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje), zaś treści programowe przedstawione w sylabusach przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów. Formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość z zastrzeżeniem dotyczącym wyłącznie formy wykładowej w przypadku przedmiotów wymienionych we wcześniejszej części raportu PKA.

W programie studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* obowiązującym od 2012 r. liczba godzin kontaktowych odpowiada minimum postawionym przez ustawodawcę. Liczba godzin realizowanych w ramach standardów kształcenia, dotyczących wyższych lat studiów jest zgodna ze standardami.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 20 osób, w tym 12 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 8 doktorów. Są to reprezentanci ekonomii i finansów, a także osoby, które stopnie naukowe mają z innych dziedzin i dyscyplin nauki (matematyki, nauk rolniczych, prawa), ale publikują lub niegdyś publikowały prace z ekonomii lub finansów. Ponadto 80 innych osób prowadzi zajęcia na ocenianym kierunku. Wśród nich większość to pracownicy posiadający dorobek naukowy z ekonomii oraz finansów. Są także osoby posiadające dorobek naukowy z innych dyscyplin nauki. Ten stuosobowy **zespół jest w stanie zapewnić realizację celów edukacyjnych programu studiów**, jednak poszczególne wycinki programu są w nim nierówno reprezentowane i poniżej będą sformułowane nieliczne zastrzeżenia dotyczące obsady zajęć. Słabo reprezentowane w tym zespole są finanse przedsiębiorstw i rachunkowość.

4.2)

Ze zgłoszonych do minimum kadrowego 20 osób Zespół Oceniający zaakceptował 16 (nie zaliczono jednej osoby z przyczyn formalnych i trzech ze względu na brak publikacji naukowych w ostatnich latach), w tym 10 profesorów i doktorów habilitowanych i 6 doktorów. Są to reprezentanci ekonomii i finansów, choć jedna z tych osób jest doktorem nauk matematycznych, (lecz ma publikacje naukowe z zakresu finansów). Mimo słabej reprezentacji rachunkowości (jednoznacznie do tej specjalności można zaliczyć 1 doktora) i finansów przedsiębiorstw (pewien ich wycinek ma odbicie w publikacjach 1 doktora habilitowanego, a u innych występują na marginesie innych zainteresowań) trzeba uznać ten zespół za posiadający **kwalifikacje adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia**.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel

akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach prawie wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia. **Wymogu krotności minimum kadrowego nie spełnia 1 osoba ze stopniem naukowym doktora.**

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 19 osób, z tego 11 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 8 osób ze stopniem naukowym doktora oraz dodatkowo od dnia 22.02.2014 r. 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego z tytułem naukowym, a zaliczono 16 osób, w tym 10 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 doktorów.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *finanse i rachunkowość*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia..

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem 15 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe na czas określony, tj. do 30.09.2014 r. – 1 osoba, do 30.09.2015 r. – 3 osoby oraz do 30.09.2018 r. – 1 osoba.

Dla wszystkich osób zaliczonych do minimum kadrowego dla studiów drugiego stopnia Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *finanse i rachunkowość*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:63, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Obsada zajęć jest w większości wypadków właściwa. Nieliczne niepoprawności lub przypadki wątpliwe to:

- prowadzenie konwersatoriów ze standardów sprawozdawczości finansowej przez profesora, którego publikacje dotyczą logistyki, zarządzania, w tym controllingu, marketingu i ogólnych problemów gospodarki i jej rozwoju,
- prowadzenie wykładów z portfela inwestycyjnego i z etyki bankowości przez profesora specjalizującego się w polityce finansowej państwa i finansach międzynarodowych,
- prowadzenie wykładów z rachunkowości oraz z rachunku kosztów przez doktora specjalizującego się w problematyce środowiska przyrodniczego, a do rachunkowości zbliżającego się tylko w jednej publikacji dotyczącej controllingu w zarządzaniu produkcją, ale mającego uprawnienia zawodowe brokera ubezpieczeniowego,
- prowadzenie wykładów z zarządzania MSP oraz konwersatoriów z prognozowania gospodarczego i z ekonometrii (także po angielsku) przez dra hab., o którym wiadomo jedynie, że publikował na temat korporacji i holdingów japońskich,
- wykłady z podstaw zarządzania prowadzone przez magistra psychologii,
- wykłady z socjologii (po angielsku) prowadzone przez magistra kulturoznawstwa,
- wykłady z finansów przedsiębiorstw 2 prowadzone przez magistra ekonomii.

Konieczne jest przeanalizowanie wskazanych powyżej niesprawności, tak by dobór prowadzonych zajęć był zgodny z dorobkiem naukowym osób, którym powierzono ich realizację.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitowane zajęcia były prowadzone poprawnie. Z reguły były ilustrowane praktycznymi przykładami z wykorzystaniem komputera przenośnego i rzutnika multimedialnego. Niewielka była jednak aktywność studentów. W zajęciach wykorzystywano studia przypadków oraz osobiste doświadczenia zawodowe prowadzących zajęcia. Były one prowadzone zgodnie z metodyką prowadzenia zajęć dydaktycznych.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. Polityka kadrowa Uczelni i Wydziału sprzyja zarówno pozyskiwaniu odpowiednio przygotowanych kadr z zewnątrz jak i kształceniu kadr we własnym zakresie. Wykorzystuje się tu własne uprawnienia do nadawania stopni doktora i (od roku) procedury konkursowe przyjmowania nowych pracowników. Ważnym instrumentem polityki kadrowej jest system okresowego ustalania bardzo konkretnych i mierzalnych celów i okresowych ocen każdego nauczyciela akademickiego. Oceny te w znacznym stopniu opierają się na ankietach studenckich. Oprócz ocen ważnym elementem kształtowania kadr są coroczne szkolenia zorientowane na kulturę jakości i kontakty z biznesem. Trzeba także podkreślić dążenie do tego, by w nieodległej przyszłości dla każdego nauczyciela akademickiego zatrudnionego w tej Uczelni była ona podstawowym miejscem pracy.

Ważnym wsparciem rozwoju naukowego pracowników jest system stypendiów naukowych, z których stosunkowo intensywnie korzystają pracownicy związani z ocenianym kierunkiem, i Uczelniany Fundusz na Finansowanie Projektów Badawczo-Rozwojowych, z którego finansuje się badania własne wyłonione w konkursie. Ponadto Uczelnia posiada własną Oficynę Wydawniczą i wydaje Kwartalnik Naukowy oraz Zasztyty Naukowe, a także finansuje udział w konferencjach naukowych.

Na spotkaniu z kadra akademicką przewodniczący Zespołu Oceniającego przedstawił cele wizytacji oraz kryteria oceny programowej stosowanej przez Polską Komisję

Akredytacyjną. Dyskusja toczyła się wokół silnych i słanych stron kierunku oraz perspektyw rozwojowych kierunku *finanse i rachunkowość*. Uczestnicy spotkania, jako silne strony kierunku wskazali, między innymi, współpracę uczelni z biznesem, udział w zajęciach praktyków biznesowych, zróżnicowanie kulturowe studentów, rozwój kształcenia na odległość, znaczne umiędzynarodowienie, rozwój badań naukowych z udziałem studentów. Za słabe strony uznali: trudności lokalowe wynikające z dużej ilości studentów, relatywnie małą aktywność studentów czy nikłą, w stosunku do możliwości, integrację naukową pracowników przy realizacji projektów interdyscyplinarnych.

W stosunku do roku 2007, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, nastąpiły duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 6 osób (2 samodzielni nauczyciele akademicki oraz 4 doktorów), to nauczyciele akademicki, którzy tworzyli to minimum w roku 2007.

Dla prawie wszystkich nauczycieli akademickich wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego *ocena: w pełni*
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo dydaktycznych jest wystarczająca, a ich kwalifikacje umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów kształcenia. Uwagi dotyczące kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych dotyczą tylko stopnia nasycenia kadry reprezentantami poszczególnych specjalności naukowych.

4.2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry zaliczonej do minimum są w znacznym stopniu adekwatne do realizowanego programu i zakładanych celów kształcenia. Jedynie reprezentacja subdyscyplin, takich jak: rachunkowość i finanse przedsiębiorstw jest skromna.

4.3) Polityka kadrowa sprzyja podnoszeniu kwalifikacji i rozwojowi naukowemu kadr, choć jeszcze w pewnym stopniu opiera się na wykorzystywaniu okazji, w tym na przyjmowaniu osób w wieku emerytalnym. Nie gwarantuje to długofalowej stabilności kadr.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

W Akademii Finansów i Biznesu Vistula wszystkie obiekty Uczelni są zlokalizowane w jednym miejscu. Uczelnia dysponuje 7 dużymi, amfiteatralnymi salami wykładowymi o liczbach miejsc od 180 do 450 i 34 salami mniejszymi, mieszczącymi od 30 do 85 studentów. W każdej sali znajdują się projektor multimedialny i odpowiednie nagłośnienie. Ponadto do dyspozycji pracowników pozostaje 6 przenośnych rzutników multimedialnych, rzutniki pisma, telewizory z urządzeniami zapisującymi i odtwarzającymi i urządzenia nagłaśniające.

W pracowniach komputerowych (w Szkole funkcjonuje 7 laboratoriów) zostało zainstalowanych ponad 200 komputerów połączonych w wydzieloną sieć umożliwiającą studentom dostęp do dedykowanych dla celów edukacyjnych serwerów oraz Internetu. Jedna z pracowni wyposażona jest dodatkowo w sprzęt do prowadzenia zajęć laboratoryjnych w

oparciu o licencję CISCO Networking Academy. Na terenie całej Uczelni studenci mają dostęp do sieci wi-fi, dodatkowo na terenie budynku rozmieszczone są stacjonarne punkty dostępu do sieci Intranet.

Z innych obiektów warto wymienić halę sportową i podziemny parking na ponad 250 pojazdów.

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że dużym atutem jest parking naziemny oraz podziemny, z którego mogą korzystać studenci. Dla osób poruszających się komunikacją miejską dużą zaletą jest fakt bliskiej odległości linii metra w stosunku do Uczelni.

Jeśli istnieją jakieś niedostatki, to tylko dotyczące warunków lokalowych udzielania konsultacji i pracy naukowej niektórych młodych pracowników i pewne ograniczenia manewru planami studiów z powodu ograniczonej liczby sal. Niewielu jednak te ograniczenia potwierdza i nie było sygnałów o możliwym negatywnym wpływie tych niedostatków na jakość procesu kształcenia.

Biblioteka

Na kompleks biblioteczny Akademii Finansów i Biznesu Vistula składa się czytelnia, wypożyczalnia oraz magazyn książek wraz z zapleczem i punktem xero. W czytelni znajdują się 122 miejsca do pracy i 22 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i pełnej katalogowej bazy danych o zbiorach bibliotecznych.

Działalność Biblioteki Naukowej jest oparta o skomputeryzowany katalog w systemie MAK. W obecnej ofercie księgozbiór obejmuje ponad 100 000 wydawnictw zwartych oraz ponad 850 tytułów wydawnictw ciągłych (w tym ponad 200 obcojęzycznych), lecz lista czasopism tradycyjnych z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości jest skromna (8 tytułów).

Biblioteka gromadzi zbiory z zakresu ekonomii, polityki gospodarczej, polityki społecznej i edukacyjnej, gospodarki Polski, filologii, psychologii, socjologii, filozofii, finansów, bankowości, marketingu, rachunkowości, ubezpieczeń, organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem, ochrony środowiska, transportu, Unii Europejskiej, turystyki, hotelarstwa, handlu, prawa, stosunków międzynarodowych, administracji lokalnej, dyplomacji, informatyki oraz nauk matematycznych. Księgozbiór zawiera także zbiory specjalne, m.in. elektroniczny sprzęt przenośny dla osób niedosłyszących i niedowidzących.

Wyrzykowe sprawdzenie wskazuje na to, że są w bibliotece podręczniki niezbędne dla kierunku, ale dostrzega się braki wydawnictw typowo naukowych (w tym zeszytów naukowych innych uczelni i czasopism), co ma wpływ na jakość prac dyplomowych i warunki pracy naukowej. Dobra jest dostępność baz elektronicznych Wirtualnej Biblioteki Nauki, jest właściwa współpraca z innymi bibliotekami, w tym zwłaszcza Związku Banków Polskich, czyni się starania o rozwój dostępu do światowych serwisów informacyjnych.

Reasumując można stwierdzić, że Akademia Finansów i Biznesu Vistula posiada bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Fakultatywny charakter praktyk powoduje, że dobór miejsc ich odbywania nie stwarza problemów.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili bazę instytucji, w których mogą odbywać praktyki. Ich zdaniem Uczelnia stara się podpisywać umowy o współpracy z firmami i instytucjami, które w znaczącym stopniu dysponują niezbędną infrastrukturą oraz sprzętem. Wynika to z faktu, że Władze wizytowanej jednostki starają się zapewnić jak najwyższy poziom praktyk, aby lepiej weryfikować efekty kształcenia.

Akademia Finansów i Biznesu Vistula w pełni zaspokaja potrzeby osób z niepełnosprawnością. Świadczy o tym fakt, że budynek posiada infrastrukturę w postaci nowoczesnych hydraulicznych wind, dogodnych podjazdów i szerokich korytarzy przystosowanych do poruszania się wózkami inwalidzkimi, a także łazienek i toalet dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenci niepełnosprawni mogą ponadto korzystać ze sprzętu wspomagającego osoby z niepełnosprawnościami słuchowymi i wzrokowymi.

W ramach realizowanego projektu „Większy potencjał – większe szanse na rynku pracy” Uczelnia przystąpiła do zakupu specjalistycznego sprzętu. Do dyspozycji studentów są nakładki na klawiaturę Intellikeys, myszy pneumatyczne, Lunar (nakładka programowa do powiększania tekstu i grafiki), Windows Eyes Standard (oprogramowanie dla osób niewidomych), Zoom Text (program do powiększania tekstu), rzutnik Braille’a, drukarka brailowska, dyktafon cyfrowy, bezprzewodowe urządzenia wspomagające osoby niedosłyszące.

W Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie został powołany Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych, którego zadaniem jest poprawa komunikacji oraz pomoc osobom z niepełnosprawnościami.

Reasumując można w przekonujący sposób stwierdzić, że Uczelnia posiada dobrze przystosowaną infrastrukturę dydaktyczną do potrzeb studentów niepełnosprawnych;

Nie było zastrzeżeń do infrastruktury przy poprzednich ocenach.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest dobra, dobrze zlokalizowana w pełni sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia właściwych dla specyfiki kierunku. Należy także zaznaczyć, że Akademii Finansów i Biznesu Vistula w pełni wspiera proces kształcenia osób niepełnosprawnych.

Zasoby biblioteki powinny być gromadzone bardziej z myślą o potrzebach piszących prace dyplomowe i prowadzących badania naukowe.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Uczelnia prowadzi dość intensywną działalność naukową w formie projektów indywidualnych i zespołowych. Z tych ostatnich z reguły powstają publikacje książkowe. Ostatnio wydane takie opracowania w nieznacznym jednak stopniu wiążą się z finansami czy rachunkowością.

AFiBV regularnie też aplikuje się o granty NCN (współczynnik sukcesu wynosi, około 30%), ale z ostatnich 3 tego rodzaju wniosków tylko 1 jest wyraźnie powiązany z finansami. Uczelnia oraz Instytut Finansów i Instytut Zarządzania Ryzykiem organizują liczne konferencje naukowe i seminaria (w ostatnich 2-3 latach są to w większości otwarte seminaria). Konferencje są zwykle jednodniowe i w większości nie dotyczą finansów, ale w ostatnich 5 latach na 29 konferencji uczelnianych 3 dotyczyły finansów. Tematykę finansową miała też większość z 49 seminariów zorganizowanych przez 2 wymienione instytuty i 11 z 15 zorganizowanych przez nie konferencji. Niestety dominują problemy finansowe w skali makro, a problemów finansów przedsiębiorstw podejmuje się znacznie mniej, z kolei problematyki dotyczącej rachunkowości praktycznie się nie porusza.

Znaczny jest udział studentów w zespołowych badaniach naukowych. Jest jedno (początkujące, lecz aktywne) koło naukowe związane z kierunkiem studiów – Koło Młodego Księgowego.

Wyniki badań publikuje się we własnej oficynie lub w dobrych wydawnictwach zewnętrznych. Wydawane są własne Zeszyty Naukowe, Kwartalnik Naukowy i Studenckie Internetowe Zeszyty Naukowe „A VISTA”.

Badania naukowe, w tym badania z udziałem studentów wzbogacają procesy nauczania. Obok udziału studentów w badaniach i możliwości publikowania prac studenckich godne podkreślenia są możliwości wzbogacania wiedzy i umiejętności postępowego, krytycznego spojrzenia na nią, a także zyskania motywacji do pracy naukowej dzięki udziałowi studentów w otwartych seminariach.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że rzadko mają możliwość wzięcia udziału w pracach naukowych. Wynika to głównie z faktu, że oni sami nie są zainteresowani tego typu aktywnością. W trakcie spotkania studenci argumentowali fakt małej aktywności badawczej pracą zawodową i nastawienie na praktyczny aspekt wizytowanego kierunku. Studenci, którzy podjęli się działalności naukowej mają możliwość wygłaszania referatów na konferencjach oraz publikowania ich w materiałach pokonferencyjnych i zeszytach naukowych.

Uczelnia współpracuje z kilku innymi uczelniami warszawskimi, śląskimi i zagranicznymi oraz podmiotami finansowymi, przedsiębiorstwami, instytucjami, takimi jak: GUS, PAN, Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego. Ta współpraca jest związana z podejmowanymi bądź już realizowanymi badaniami naukowymi. Jest także sposobem na pozyskiwanie materiałów wzbogacających proces kształcenia o ciekawe opisy przypadków, definicje problemów itp., a także warunkiem spełnienia zamierzenia by, co najmniej 50% prac magisterskich było realizowanych na zamówienie przedsiębiorstw.

W raportach z poprzednich ocen nie było znaczących zastrzeżeń do sfery badań, lecz postęp w stosunku do stanu poprzednio notowanego, zwłaszcza w jednej z połączonych obecnie uczelni, jest widoczny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Badania naukowe są intensywne i dobrze organizowane. Wskazane jest jednak, by częściej wiązały się z finansami, szczególnie z finansami przedsiębiorstw i rachunkowością.

Akademia Finansów i Biznesu Vistula stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych. Główną przyczyną bardzo małej aktywności naukowej jest fakt, że studenci nastawieni są na aktywność zawodową. Osoby, które podjęły się współpracy przy badaniach naukowych mają możliwość pisania zarówno artykułów, jak i występowania na konferencjach.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Zasady i procedury rekrutacji na studia w Akademii Finansów i Biznesu VISTULA określone są przez Senat. Wstęp na studia jest wolny. Przyjęcia kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywają się bez dodatkowych warunków wstępnych – muszą oni

wykazać się jedynie posiadaniem świadectwa dojrzałości lub matury międzynarodowej. Natomiast przyjęcie na studia drugiego stopnia związane jest z wymogiem ukończenia, co najmniej studiów pierwszego stopnia. Warunki przyjmowania na studia cudzoziemców są zgodne z obowiązującymi przepisami w zakresie udokumentowania wykształcenia nabytego za granicą. Decyzję o przyjęciu na studia podejmuje Dziekan, a odwołanie od niej przysługuje do Rektora Uczelni. Należy stwierdzić, że zasady i tryb rekrutacji na studia są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami - Ustawa z dnia 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), ale nie przewidują żadnych form selekcji kandydatów na studia uwzględniających posiadaną przez nich wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Uchwała rekrutacyjna nie określa zasad ustalania wielkości rekrutacji uwzględniających związek liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Zasady rekrutacji nie zawierają jednocześnie regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. W przypadku studiów w języku polskim dla cudzoziemców oraz w języku angielskim dla osób, których językiem nie jest język angielski wymagana jest udokumentowana znajomość języka.

Zasady rekrutacji na wizytowanym kierunku są ogólnodostępne na stronie internetowej Uczelni. Zdaniem studentów opisane są one w sposób zrozumiały i klarowny.

7.2)

System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, wskazane są formy zaliczenia poszczególnych tematów odpowiadających modułowym efektom kształcenia, jednak brakuje dokładnej standaryzacji wymagań na poszczególne oceny, niekiedy stosowane są tylko testy wyboru, co nie zawsze odpowiada kryterium sprawdzenia wiedzy i umiejętności osiągniętych przez studentów.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że programy studiów oraz liczba godzin z poszczególnych przedmiotów są w pełni dostosowane do zakresu materiału i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Przedstawiciele Samorządu Studentów Akademii Finansów i Biznesu Vistula zaznaczyli, że Władze Uczelni proszą ich o opinię na temat nakładu pracy studenta.

Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów) jest w pełni jasny i przejrzysty. W sylabusach przedmiotów wyspecyfikowano czas pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że system oceny ich osiągnięć jest obiektywny i przejrzysty. Podkreślili, że już od początku semestru informowani są o sposobie uzyskania zaliczeń i wymagań, jakie ich obowiązują. Zgodnie z opinią studentów wyrażoną podczas spotkania zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne. Wiedza jest weryfikowana podczas egzaminów i kolokwium. Umiejętności są sprawdzane i rozwijane w trakcie ćwiczeń oraz praktyk. Studenci uważają, że są oceniani obiektywnie na podstawie swoich umiejętności. W przypadku niezaliczenia zajęć studenci wiedzą o możliwości poprawy oraz ewentualnym egzaminie komisyjnym. Studenci posiadają pełny dostęp do swoich prac zaliczeniowych oraz mają zapewnioną możliwość uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia jest przedstawiana na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez prowadzących, a dodatkowo informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej w dziekanacie oraz w pracowniach.

Według studentów warunki i forma zaliczenia końcowego są powszechnie znane i obowiązują wszystkich jednakowo. Studenci pozytywnie oceniają sposób formułowania ocen przez nauczycieli akademickich.

7.3)

Studenci mają dostęp do informacji o funkcjonowaniu systemu ECTS i nie ma powodu, by sądzić, że tu tkwią ograniczenia ich mobilności. To raczej wynika ze świadomości własnych ograniczeń i nierozbudzonych ambicji. Niewielu, więc studentów wyjeżdża na studia w ramach programu Erasmus (obecnie 1 na ocenianym kierunku). Warto jednak zaznaczyć, że szybko wzrasta liczba studentów z innych krajów studiujących (obecnie na ocenianym kierunku 47, a w ubiegłym roku akademickim 7).

Akademia Finansów i Biznesu Vistula przykładą bardzo dużą wagę, aby zachęcić zagranicznych kandydatów na studia. Bardzo często Władze Uczelni organizują różnego rodzaju spotkania informacyjne, aby zapoznać potencjalnych studentów ofertą edukacyjną. Na wizytowanym kierunku jest wielu obcokrajowców, którzy mają okazję uczestniczyć głównie w zajęciach w języku angielskim. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci nie wyrazili zainteresowania programem Erasmus. Zaznaczyli, że wynika to, głównie z faktu dużych różnic finansowych pomiędzy poszczególnymi krajami oraz faktem, że większość z nich pojęła już aktywność zawodową. Z danych przedstawionych przez Uczelnię wynika, że w ostatnich latach średnio dwóch studentów wyjechało w ramach programu Erasmus, natomiast nikt nie zdecydował się na przyjazd na wizytowaną jednostkę.

Podczas spotkania studenci wyrazili opinię, iż poziom nauczania języków obcych oraz oferta lektoratów jest dostosowana do wymian międzynarodowych oferowanych przez Uczelnię.

Umiejdzynarodowienie nie ma większego znaczenia dla możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, bo studenci zagraniczni nie przybywają tu w celu wzbogacenia kwalifikacji, lecz na całe studia, jak krajowi. Nie ma też obecnie na kierunku wykładowców zagranicznych, natomiast dwoje własnych pracowników wyklada za granicą i zapewne po powrocie wykorzystają zdobyte tam doświadczenia.

W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że współpraca międzynarodowa z udziałem studentów opiera się głównie na ofercie praktyk. Wynika to z licznych umów Uczelni z przedsiębiorstwami z zagranicy. Ponadto Akademia Finansów i Biznesu Vistula organizuje wiele projektów kulturalnych. Wynika to z faktu, że studiuje na niej wielu obcokrajowców i w ten sposób mogą pokazać w Polsce kulturę swojego kraju.

7.4)

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA wielokrotnie zwracali uwagę na bardzo dobre relacje z kadrą dydaktyczną. Ich zdaniem są to osoby wykwalifikowane, dobrze przygotowane zarówno w kategorii wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji. Prowadzących bardzo często można zastać nawet poza wyznaczonymi przez siebie godzinami konsultacji. Dodatkowo, aby ułatwić kontakt ze sobą, kadra podaje do ogólnej informacji swoje adresy e-mail oraz numery telefonów. Studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się o kontakcie z Dziekanem oraz dziekanatem. Ich zdaniem w każdej sytuacji, w której student potrzebuje pomocy lub rady dotyczącej procesu kształcenia, może liczyć na bezpośredni kontakt z Władzami Wydziału. Studenci bardzo pozytywnie oceniali kontakt z opiekunem roku, który przekazuje im wszelkie istotne informacje dotyczące procesu kształcenia, oraz jest pomocny w sytuacjach problematycznych związanych z życiem studenckim. Studenci posiadają informacje o procedurze dyplomowania.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili zawartość treściową sylabusów, które udostępnione są im przez prowadzących zajęcia. Zwyczajowo przyjęło się, że przekazywane są w nich treści dotyczące efektów kształcenia, sposobu zaliczenia przedmiotu, literatury obowiązkowej, zawartości merytorycznej oraz pomocy naukowych, dzięki którym student może osiągnąć zakładane cele i efekty kształcenia. Dodatkowo sylabusy zawierają kompletne informacje o umiejętnościach, które ma osiągnąć student.

Najczęściej studenci spotykają się z sylabusami na pierwszych zajęciach, jednak często też umieszczane są na stronach internetowych kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne. Warto podkreślić, że forma programów poszczególnych przedmiotów jest w pełni zrozumiała i umożliwia studentom możliwość lepszego zapoznania się z efektami kształcenia, które powinni nabyć.

Aby zmotywować studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia Akademia Finansów i Biznesu Vistula przyznaje stypendium Rektora dla najlepszych studentów, które określone jest w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Zdaniem studentów jest to forma bardzo atrakcyjna, ponieważ sprawiedliwe zasady przyznawania takiej gratyfikacji zachęcają do „zdrowej” rywalizacji.

Dodatkową formą motywującą studentów są nagrody Rektora i Dziekana. Jest to forma publicznego podziękowania za pracę, jaką student włożył na rzecz Uczelni.

W Akademii Finansów i Biznesu Vistula studenci otrzymują wszystkie wymienione stypendia w art. 173 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Na Uczelni funkcjonuje Komisja Stypendialna, w której większa część to przedstawiciele studentów. Decyzje wydawane się w sposób prawidłowy, z poszanowaniem przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Studenci zgodnie twierdzą, że cel systemu pomocy materialnej został osiągnięty, ponieważ pieniądze trafiają do osób najbardziej potrzebujących.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu pomocy materialnej, który został stworzony w porozumieniu i przy akceptacji przedstawicieli Samorządu Studentów. Podział dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej jak i proporcje podziału funduszy pomiędzy stypendiami są zgodne z art. 174 ust. 4 Ustawy.

Decyzje stypendialne wydawane są odpowiednio przez Wydziałową Komisję Stypendialną i Odwoławczą Komisję Stypendialną i są one zgodne z wymogami, art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Studenci pozytywnie ocenili wsparcie i zaangażowanie Uczelni w rozwój kulturowy i społeczny studentów. Przedstawiciele kół naukowych oraz Samorządu Studenckiego wyrazili opinię, iż każda aktywność studencka jest przez Władzę wspierana zarówno finansowo, jak i merytorycznie.

Na podstawie opinii studentów wyrażonych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, należy stwierdzić, że studenci są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Władze wizytowanego kierunku oraz inni pracownicy pozytywnie odnoszą się do studentów i oferują swoje wsparcie. Podczas spotkania, studenci nie zgłosili żadnych zastrzeżeń w zakresie rozpatrywania wniosków przez Władze Uczelni. Zwrócili również uwagę, że zawsze mogą liczyć na pomoc pracowników dziekanatu w kwestii pisania podań i wniosków. Studenci są zadowoleni z możliwości załatwiania większości spraw elektronicznie.

W zakresie systemu rozpatrywania wniosków i rozstrzygania skarg, w sytuacjach problematycznych, władze Uczelni i Wydziału w miarę możliwości spotykają się z zainteresowanymi i analizują zgłaszane wnioski lub skargi.

W spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uczestniczyło około 25 studentów, którzy aktywnie uczestniczyli, chętnie odpowiadając na pytania eksperta ds. studenckich. Studenci jednomyślnie zadeklarowali zadowolenie z wyboru Uczelni. Dodatkowo pozytywnie wypowiadali się na temat kontaktu z pracownikami, zarówno z nauczycielami akademickimi jak i pracownikami administracji.

W zakresie pomocy naukowej, studenci podkreślali wysokie wsparcie merytoryczne ze strony nauczycieli akademickich, kierujących się dużą życzliwością. Studentom znane są treści kart przedmiotów oraz sylabusy zamieszczone na stronie internetowej Uczelni, a także przedstawiane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach. Wspomniane karty zawierają podstawowe elementy, takie jak treści programowe, sugerowaną literaturę, formę zaliczenia przedmiotu, zakładane efekty kształcenia oraz kryteria oceny. W opinii studentów, wskazane treści programowe znajdują odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach.

Studenci uważają, że godziny pracy dziekanatu są dostosowane do ich potrzeb. W dziekanacie udostępnione są wzory podań, co ułatwia studentom załatwianie spraw.

Studenci posiadają wiedzę na temat opłat za studiowanie, takich jak powtarzanie przedmiotu, semestru czy opłaty za legitymację studencką.

W raportach z poprzednich ocen nie było znaczących zastrzeżeń do sfery wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Przyjęcia kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywają się bez dodatkowych warunków wstępnych. Kandydaci muszą wykazać się jedynie posiadaniem świadectwa dojrzałości lub matury międzynarodowej. Natomiast przyjęcie na studia drugiego stopnia związane jest z wymogiem ukończenia, co najmniej studiów pierwszego stopnia. Zasady rekrutacji opisane są w sposób zrozumiały i klarowny. Nie zawierają jednocześnie regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2) System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, jednak brakuje dokładnej standaryzacji wymagań na poszczególne oceny, niekiedy stosowane są tylko testy wyboru, co nie zawsze odpowiada kryterium sprawdzenia wiedzy i umiejętności osiąganych przez studentów. Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów) jest w pełni jasny i przejrzysty. W sylabusach przedmiotów wyspecyfikowano czas pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów. System oceny osiągnięć studentów jest obiektywny i powszechnie znany studentom. Informacje zawarte w sylabusach są kompletne i przydatne w procesie uczenia się.

7.3) Program i organizacja nauczania sprzyja mobilności studentów, a ograniczenia tkwią w sferze postaw, ambicji, możliwości studentów oraz ograniczeń wynikających z podjętej w toku kształcenia pracy zawodowej. Struktura programu studiów sprzyja mobilności studentów, a dodatkowo liczne warsztaty międzynarodowe zachęcają do zapoznania się z nowymi metodami pracy.

7.4) System opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej konstruowany jest w sposób właściwy i sprzyja odpowiedniemu rozwojowi studentów.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Charakterystyka Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w Akademii Finansów i Biznesu Vistula z siedzibą w Warszawie nie jest łatwa. Wynika to z podniesionego wcześniej nie dokończonego w pełni procesu integracji Akademii Finansów oraz Uczelni Vistula w jeden funkcjonujący obecnie podmiot – AFiBV.

Ten duży stopień złożoności zidentyfikowanego w toku wizytacji WSZJK sprowadza się do tego, że w Uczelni funkcjonują elementy Systemu utworzonego Systemu jeszcze w okresie funkcjonowania Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej. Są one określone kolejno:

- Uchwałą Senatu Nr 9/2007 z dnia 6 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia w WSE-I „Systemu oceny jakości kształcenia”,

- Uchwałą Radą Wydziału Biznesu WSE-I z dnia 18 listopada 2010 roku w sprawie powołania Wydziałowej Komisji do spraw Programów Nauczania, która następnie została przekształcona w Wydziałową Komisję do spraw Programów Kształcenia i Zapewniania Jakości (WKdsPKiZJ).

W okresie funkcjonowania Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej WSZJK był nie tylko stworzony, ale również rozwijany. Zostały określone zadania WKdsPKiZJ oraz Rady Wydziału i Dziekana, jako podmiotów zajmujących się analizą, oceną i doskonaleniem jakości kształcenia.

Dalszy rozwój tego Systemu miał miejsce po przejściu tej Szkoły przez Uczelnię Vistula, co nastąpiło w dniu 11 lutego 2011 roku.

W Akademii Finansów w Warszawie, drugim podmiocie, z którego powstała AFiBV, funkcjonował System Zapewnienia Jakości Kształcenia wprowadzony Zarządzeniem nr 4/2009 Rektora tej Uczelni z dnia 30 kwietnia 2009r.

Po połączeniu Akademii Finansów w Warszawie z Uczelnią Vistula, przez włączenie, WSZJK został zniesiony Zarządzeniem nr 6/2012 Rektora Akademii Finansów z 30 września 2012r. Jednocześnie Rektor tej Uczelni uznaje za dalej obowiązujące w mocy Zarządzenie nr 142/07 Rektora Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej z dnia 3 grudnia 2007 roku z późniejszymi zmianami.

Senat Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie, uchwałą z dnia 17 stycznia 2013 roku w sprawie udoskonalenia w Akademii Finansów i Biznesu Vistula Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, wprowadził obecnie obowiązujący System.

Analizując treść tej Uchwały należy zauważyć, że zgodnie z deklaracją Senatu, wykorzystuje ona dobre praktyki i doświadczenia innych uczelni także tych, z których powstała, poszanowanie ich autonomii i specyfiki a także przeświadczeniu o konieczności stałego monitorowania, analizowania, oceniania i doskonalenia rozwiązań oraz działań służących podnoszeniu jakości kształcenia.

Troska i dbałość o systematyczne podnoszenie jakości kształcenia dotyczy trzech podstawowych strategicznych celów Uczelni, za które uznaje się:

- edukację wysokiej jakości,
- badania naukowe zorientowane na potrzeby biznesu z odpowiednim wsparciem badan podstawowych,
- umiędzynarodowienie.

Udoskonalony WSZJK określa podstawowe cele Systemu, konkretyzując je w postaci następujących szczegółowych działań związanych z:

1. Programami kształcenia i racjonalizacją procesu dydaktycznego,

2. Procesem dyplomowania studentów,
3. Systemem oceny studentów,
4. Systemem praktyk studenckich,
5. Prowadzeniem badań naukowych w zakresie obszaru/obszarów, do których zostały przyporządkowane prowadzone studia,
6. Zapewnieniem jakości kadry dydaktycznej,
7. Wsparciem procesu kształcenia i warunkami jego realizacji,
8. Monitorowaniem i oceną efektów kształcenia na rynku pracy,
9. Internacjonalizacją Uczelni,
10. Udziałem studentów w działaniach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia,
11. Oceną efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, doskonalenia tego systemu, korygowania polityki zapewnienia jakości.

Uchwała Senatu niezależnie od określenia podstawowych celów i ich konkretyzacji w postaci szczegółowych działań, wskazuje na stanowiska kierownicze, organy decyzyjne i jednostki organizacyjne, którym przypisuje się określony zestaw zadań. Tymi podmiotami są:

- Rektor, Prorektor i Dziekan,
- Uczelniana Komisja ds. programów Kształcenia,
- Komisje ds. jakości kształcenia, badań i realizacji „trzeciej misji Uczelni”,
- Wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia,
- Wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia.

Uchwała wskazuje ponadto, że Rektor w trybie kolejnych zarządzeń określi schemat Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, szczegółowe zasady funkcjonowania udoskonalonego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz szczegółowe zasady realizacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Na dzień wizytacji władze Uczelni nie przedstawiły stosowanych zarządzeń wymaganych treścią cytowanej wyżej Uchwały Senatu.

Dokonując oceny udoskonalonego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia należy stwierdzić, że w sposób zadowalający określa on podstawowe cele i szczegółowe działania Systemu (zbyt skromnie eksponując odniesienie działań pro jakościowych do studiów I, II i III stopnia oraz studiów podyplomowych). Podobną ocenę można odnieść do aspektu strukturalnego Systemu, określającego podstawowe podmioty uczestniczące w procesie budowy kultury jakości kształcenia w Uczelni i na Wydziale. Natomiast słabymi stronami tego rozwiązania są jego aspekt czynnościowy (brak odniesienia do procedur realizujących przyjęte zadania) oraz aspekt instrumentalny, zazwyczaj konkretyzowany narzędziami, mającymi postać metod czy technik, wykorzystywanymi w toku monitorowania, analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia.

Mając na uwadze wszystkie stwierdzone wyżej uwagi dotyczące WSZJK w Akademii Finansów i Biznesu Vistula konieczne wydaje się zakończenie procesu konsolidacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W omówionym wyżej Systemie nie identyfikuje się istotnego, z punktu widzenia sprawności budowania kultury jakości, stopnia jego wewnętrznej spójności. Rozwiązania przyjęte w różnych Systemach stosowanych przez Szkoły, z których utworzono AFiBV, są nadal widoczne w przyjętym obecnie udoskonalonym WSZJK. W sposób szczególny widać to, jeśli chodzi o wymiar jego praktycznego wykorzystania.

Priorytetem Władz Uczelni powinno być zakończenie procesu konsolidacji WSZJK i przygotowanie i to w nieodległej przyszłości jednolitego tekstu obowiązującego w Uczelni Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Działanie takie według deklaracji Dziekana Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych będą miały miejsce i to już w nieodległej przyszłości. Zespołowo Oceniającemu udostępniono, bowiem pismo Rektora Uczelni, w którym informuje Dziekana Wydziału o konieczności kontynuowania prac związanych z realizacją dużego projektu finansowanego ze środków UE pod nazwą Księga Jakości.

Na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych – w ramach posiadanej autonomii – realizowany jest Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wynika on z treści cytowanej wyżej Uchwały Senatu AFiBV.

Istotę, zasady budowy i funkcjonowania określa Uchwała Rady Wydziału z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie Wydziałowego Systemu zapewniania Jakości Kształcenia.

System ten został uaktualniony Uchwałą Rady Wydziału z dnia 20 marca 2014 roku. Jego treść będzie przedmiotem analizy i oceny Zespołu Oceniającego PKA.

Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje następujące części:

1. Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia – narzędziem realizacji politykijakości – wprowadzenie,
2. Struktura organizacyjnaWSZJK - uczestnicy Systemu i ich kompetencje,
3. Procedury i działania związane z określaniem efektów kształcenia i programu studiów oraz monitorowaniem ich realizacji,
4. Procedury i działania określające udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia,
5. Procedury i działania dotyczące oceny wstępnej kandydatów na studia oraz przystępujących do zajęć z przedmiotu objętego planem studiów danego okresu,
6. Procedury i działania związane z ocenianiem w zakresie realizacji efektów kształcenia,
7. Procedury i działania zapewniające publiczną dostępność opisu efektów kształcenia oraz programu studiów,
8. Procedury i działania zapobiegające zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia,
9. Procedury oceny kompetencji i kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej

Dokonując oceny udoskonalonego Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należy jednoznacznie stwierdzić, że wypełnia on słabe strony udoskonalonego WSZJK na poziomie Uczelni przyjętego cytowaną wyżej Uchwałą Senatu AFiBV. W sposób zadowalający konkretyzuje zwłaszcza stronę czynnościową systemu określając szeroki zbiór procedur realizujących jego funkcje.

Na ocenę Wydziałowego WSZJK składa się nie tylko jego formalne ukonstytuowanie, ale również wdrożenie. Jest ono nierozdzielnie związane z praktycznym wykorzystaniem pewnych elementów Systemu, wskazanych w omówionej wcześniej Uchwale Rady Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych.

Ocena tego wymiaru WSZJK jest, w przypadku oceny jakości kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość* AFiBV, utrudniona realizowanym w okresie ostatnich kilku lat procesem łączenia się kilku szkół w jedną Uczelnię. Z analizy szeregu dokumentów wchodzących w skład WSZJK wynika, że Uczelnia stosuje nadal szczegółowe rozwiązania wypracowane przede wszystkim w ramach Systemu stosowanego uprzednio przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno-Informatyczną.

Taki stan obserwujemy analizując, przede wszystkim, aspekt dynamiczny udoskonalonego Wydziałowego WSZJK, konkretyzowany w zbiorze procedur realizujących jego funkcje. Zawarta w tekście Uchwały Rady Wydziału z dnia 20 marca 2014 roku, szczególnie w pkt. 1.4. „Trzy etapy (okresy) funkcjonowania systemu zapewnienia jakości na

Wydziale Biznesu” ocena stopnia wdrożenia procedur Systemu wskazuje, że tylko ich część jest praktycznie stosowana. Inne, obecnie znajdujące się w końcowym etapie opracowania lub będące na etapie wdrażania pilotażowego, zaczną obowiązywać od roku akademickiego 2014/2015. Pozostałe, te związane ze Strategiami rozwoju Uczelni i rozwoju Wydziału, zostaną przygotowane do końca roku 2015 i zostaną wdrożone w roku akademickim 2015/2016. Na ten rok przypadku całkowite wdrożenie WSZJK Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych.

Władze Wydziału, dla potwierdzenia różnorodnych przedsięwzięć prowadzonych w tej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni a dotyczących funkcjonowania WSZJK, przedstawiły bardzo bogaty i różnorodny zbiór informacji dokumentujących takie działania. Obejmuje on nie tylko Sprawozdania z działalności Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia i Zapewnienia Jakości (za rok 201/2012 oraz rok 201/2013), a także liczne raporty z hospitacji zajęć, z dokonanych audytów prac dyplomowych, studenckich, sylabusów przedmiotów Wynika z nich jednoznacznie, że takie przedsięwzięcia były podejmowane i dotyczyły szerokiego spektrum funkcji wchodzących w skład WSZJK.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono również, iż na posiedzeniach Rady Wydziału była omawiana problematyka związana z elementami systemu jakości kształcenia.

Oceniając podjęte przez Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych działania mające na celu budowanie wysokiej jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* należy stwierdzić, że podejmowane są one systematycznie. Jeśli chodzi o ich kompleksowość to ocena z tego punktu widzenia nie może być satysfakcjonująca. Niektóre z zadań konkretyzowanych procedurami będą wdrożone dopiero w przyszłym i następnym roku akademickim.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć, że przedstawione wyżej, w poprzednich częściach raportu z wizytacji, informacje dotyczące zidentyfikowanych niesprawności przy ocenie jakości kształcenia, nie upoważniają do jego jednoznacznie pozytywnej oceny.

Trzeba zauważyć i podkreślić systematyczność, ciągłość i kompleksowość działań o sformalizowanym charakterze dotyczących budowania kultury jakości kształcenia na Wydziale. Ale istotnym utrudnieniem jest zakończenie procesu konsolidacji WSZJK i wygracowanie w ramach projektu Księga Jakości nowego, spójnego wewnątrz Systemu. Dalej, bowiem identyfikuje się w udoskonalonym Wydziałowym WSZJK elementy, które zostały przyjęte z Systemu przygotowanego jeszcze w roku 2007 przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno-Informatyczną.

8.2).

Podkreślić należy, że istotne problemy dotyczące zapewnienia i budowania kultury jakości od początku formułowania koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* były konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (studentami i pracownikami Wydziału).

Ich udział w początkowym okresie tworzenia WSZJK na kierunku *finanse i rachunkowość*, szczególnie na etapie formułowania efektów kształcenia, metod ich weryfikacji oraz doskonalenia, należy ocenić jako w pełni. Dotyczy to okresu, w którym obowiązywały formalnie lub były praktycznie realizowane zasady WSZJK określone Uchwałą Senatu Nr 9/2007 z dnia 6 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia w WSE-I „Systemu oceny jakości kształcenia”.

Analiza i ocena obecnego udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewniania jakości kształcenia jest zróżnicowana i dotyczy kilku poziomów oraz form. Jedną z nich jest udział obu grup interesariuszy w pracach Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia i Zapewnienia Jakości tak na etapie projektowania efektów, monitorowania ich realizacji, jak też oceny stopnia ich realizacji. W składzie Komisji wchodzi przedstawiciele środowiska studentów i absolwentów, reprezentanci praktyki oraz przedstawiciele kadry. W pracach Komisji bierze też udział przedstawiciel Rady Biznesu na Wydziale Biznesu i Stosunków Międzynarodowych oraz przedstawiciel Klubu Ambasadora.

Interesariusze zewnętrzni biorą czynny udział w projektowaniu efektów kształcenia formułowanych dla programu, występują również w roli konsultantów, projektodawców oraz prowadzących, bądź współprowadzących, czy też osób zapraszanych do udziału w zajęciach. Ich udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy odnotować jako znaczący.

Zarządzeniem Rektora wprowadzono, obok obowiązku udziału w zajęciach osób reprezentujących szeroko rozumiany biznes, obowiązek środowiskowego konsultowania sylabusów przedmiotów. Elementami sylabusów są m.in. projektowane efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji. W konsultacjach biorą udział koordynatorzy przedmiotów, wykładowcy, praktycy funkcjonujący w różnych strukturach uczelni i wydziałów, ale też studenci. Ci ostatni przekazują swoje opinie o programie na adres mojavistula.opinie@vistula.edu.pl. Działania te także wpisują się w tworzenie kultury jakości na Wydziale.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą również w posiedzeniach Senatu, Rad Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia i Zapewnienia Jakości. Biorą również udział, w co tygodniowych posiedzeniach Kolegium Rektorskiego, na których wypowiadają swoje opinie dotyczące jakości kształcenia, realizowanego na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych przez Wydziały. Na Kolegiach tych są omawiane m.in. kierunki doskonalenia programów kształcenia, służące ich „uprzączeniui” i „ubiznesowieniui”, problemy dotyczące realizowanej przez Wydziały polityki zapewniania jakości, prezentowane są wyniki analiz sprawności i efektywności kształcenia, realizacji działań dotyczących jakości – zapisanych w Strategii rozwoju Uczelni.

Podobna tematyka, tyle, że w skali Wydziału jest omawiana na Kolegiach Dziekańskich, posiedzeniach Rad Wydziału, a szczególnie na zebraniach katedr (w tym Katedry Finansów i Rachunkowości). Większość zebrań Katedry Finansów i Rachunkowości ma charakter otwarty, uczestniczący w nich praktycy wypowiadają swoje opinie dotyczące podnoszenia jakości procesu kształcenia oraz oczekiwanych kierunków doskonalenia programu – z perspektywy praktyki gospodarczej.

Władze Wydziału nie przedstawiły jednak dokumentów potwierdzających udział interesariuszy zewnętrznych w konsultowaniu problemów dotyczących jakości kształcenia.

Udział studentów wizytowanego kierunku w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy określić jako znaczący. Jeśli chodzi o udział w gremiach zajmujących się jakością kształcenia, studenci są reprezentowani w sposób właściwy zarówno na poziomie Uczelni, jak i na poziomie samego Wydziału. Aktywność przedstawicieli studentów należy ocenić pozytywnie.

Podobnie ocenić można udział zewnętrznych. Brak jednak informacji potwierdzających ich udział w kreowaniu, ocenie i doskonaleniu rozwiązań projakościowych na Wydziale.

Reasumując powyższe udział wszystkich interesariuszy zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych ocenić można jako znaczący. Brak dokumentów potwierdzających udział interesariuszy zewnętrznych w procesie budowania kultury jakości. Proces ten w niektórych obszarach determinujących jakość kształcenia (w poprzednich częściach raportu z wizytacji

wskazano szereg niesprawności dotyczących jakości kształcenia) uznać należy za mało skuteczny. Zadaniem władz Wydziału powinno być rozwijanie tych działań, tak by jak najszersze kręgi wszystkich grup interesariuszy włączyć w przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju kultury jakości kształcenia na Wydziale.

W poprzedniej ocenie jakości kształcenia - 2010/2011 Uchwała nr 420/2011z 16 czerwca 2011 r., stwierdzono konieczność doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (zob. Załącznik nr 3).

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Udoskonalony Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia AFiBV w sposób zadowalający określa podstawowe cele i szczegółowe działania Systemu oraz jego aspekt strukturalny. Słabymi stronami jest jego aspekt czynnościowy oraz aspekt instrumentalny.

Istotną niesprawnością WSZJK jest nie zakończenie procesu konsolidacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W systemie tym nie identyfikuje się istotnego, z punktu widzenia sprawności budowania kultury jakości, stopnia jego wewnętrznej spójności. Rozwiązania przyjęte w różnych Systemach stosowanych przez różne Szkoły są nadal widoczne w przyjętym obecnie udoskonalonym WSZJK.

Dokonując oceny udoskonalonego Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należy jednoznacznie stwierdzić, że wypełnia on słabe strony udoskonalonego WSZJK na poziomie Uczelni. Całkowite wdrożenie WSZJK Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych przypadnie na rok akademicki 2015/2016.

Oceniając działania mające na celu budowanie wysokiej jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* należy stwierdzić, że podejmowane są one systematycznie. Jeśli chodzi o ich kompleksowość to ocena z tego punktu widzenia nie może być satysfakcjonująca. Niektóre z zadań konkretyzowanych procedurami będą wdrożone dopiero w przyszłym i następnym roku akademickim. Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć, że przedstawione wyżej, w poprzednich częściach raportu z wizytacji, informacje dotyczące zidentyfikowanych niesprawności przy ocenie jakości kształcenia, nie upoważniają do jego jednoznacznie pozytywnej oceny.

8.2) Udział wszystkich interesariuszy zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych ocenić można jako znaczący. Brak dokumentów potwierdzających udział interesariuszy

zewnątrznych w procesie budowania kultury jakości. Proces ten w niektórych obszarach determinujących jakość kształcenia. Zadaniem władz Wydziału powinno być rozwijanie tych działań, tak by jak najszersze kręgi wszystkich grup interesariuszy włączyć w przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju kultury jakości kształcenia na Wydziale.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku			x		
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			
3	Program studiów		x			
4	Zasoby kadrowe		x			
5	Infrastruktura dydaktyczna		x			
6	Prowadzenie badań naukowych		x			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		

Władze Uczelni i Wydziału powinny podjąć działania w następujących obszarach:

1. „Aktualizacja strategii Akademii Finansów i Biznesu Vistula” zawiera on szereg oryginalnych celów strategicznych, uporządkowanych, jak się wydaje, w dość przypadkowy sposób, które burzą wewnętrzną spójność całego dokumentu.

Oceniając koncepcję kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* można stwierdzić, jej zbyt duży stopień ogólności. Ponadto, w przyjętym dokumencie „Aktualizacja strategii ...”, trudno jest znaleźć cel, w który wpisująłaby się koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jest to skutkiem pominięcia w zestawie 10 celów strategicznych typowego celu związanego z kształceniem.

Zalecenia:

Konieczne jest opracowanie jednolitego tekstu strategii AFiBV oraz Wydziału Biznesu i Stosunków Międzynarodowych o spójnych celach oraz jednoznacznie wpisującą się w cele w niej zawarte koncepcję kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

2. Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych prowadzi działania dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Są one jednak niesformalizowane, nie mają charakteru działań systematycznie podejmowanych i nie można przypisać im atrybutu systemowości.

Zalecenia:

Nieodzwonne jest włączenie interesariuszy zewnętrznych w sformalizowany, systematycznie realizowany oraz mający cechy systemowości proces zmierzający do analizy, oceny i doskonalenia koncepcji kształcenia.

3. W raporcie samooceny władze Wydziału wpisały kierunek do trzech dziedzin - dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych i nauk prawnych oraz do ośmiu następujących dyscyplin: finansów (jako wiodącej), ekonomii, nauk o zarządzaniu, prawa, nauk o polityce, psychologii, socjologii oraz nauk o poznaniu i komunikacji społecznej.

Analiza efektów kształcenia skonkretyzowana opisem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* upoważnia do stwierdzenia, że efekty te odnoszą się wyłącznie do dziedziny nauk ekonomicznych oraz trzech następujących dyscyplin: finansów, jako dyscypliny wiodącej oraz ekonomii i nauk o zarządzaniu jako dyscyplinach dodatkowych. Potwierdzają to również treści kształcenia oferowanych na tym kierunku studiów specjalności zarówno na I stopniu studiów.

Zalecenia:

Nieodzwonne jest dokonanie stosowanych zmian zarówno w Uchwale Senatu AFiBV jak i w systemie POLON dotyczących innego przypisania efektów kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość*.

4. Prace dyplomowe reprezentują zróżnicowany poziom. Były w losowo dobranym zbiorze prace napisane dobrze, oparta na bogatej bibliografii oraz na badaniach empirycznych. Ale zidentyfikowano również i takie, które nie zawierały wyników badań empirycznych ani innych znaczących oryginalnych wątków. Były oparte na skromnym zestawie literatury i miały liczne wady redakcyjne.

Zalecenia:

Zaleca się podjęcie działań mających na celu ocenę osiąganych efektów kształcenia realizowanych poprzez prace przejściowe i dyplomowych. Konieczne jest doskonalenie efektów szczególnie z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

5. Stwierdzono kilka przypadków prowadzenia zajęć przez osoby, które nie posiadają dorobku naukowego odpowiadającego tematyce realizowanych zajęć.

Zalecenia:

Konieczne jest powierzanie zajęć dydaktycznych osobom, których dorobek naukowy jest zgodny z zakresem treści zajęć, które mają prowadzić.

6. Istotną niesprawnością WSZJK jest nie zakończenie procesu konsolidacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W systemie tym nie identyfikuje się istotnego, z punktu widzenia sprawności budowania kultury jakości, stopnia jego wewnętrznej spójności. Rozwiązania przyjęte w różnych Systemach stosowanych przez różne Szkoły są nadal widoczne w przyjętym obecnie udoskonalonym WSZJK.

Zalecenia:

Priorytetem Władz Uczelni i Wydziału powinno być zakończenie procesu konsolidacji WSZJK w Uczelni i na Wydziale i przygotowanie, i to w nieodległej przyszłości, jednolitego tekstu obowiązującego w AFiBV Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W świetle przedstawionej bardzo obszernej, wieloaspektowej i wnikliwej odpowiedzi na raport powizytacyjny Rektor Akademii Finansów i Biznesu „Vistula” w wyczerpujących i merytorycznych wyjaśnieniach ustosunkowuje się do zawartych w Raporcie niesprawności dotyczących jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Odpowiedź Rektora Akademii została ujęta w formie kompleksowego wyjaśnienia dotyczącego wszystkich zawartych w raporcie uchybień i związanych z nim zaleceń. Szczegółowe odpowiedzi Rektora odnosi do poszczególnych kryteriów oceny, przywołując uwagi wcześniej zidentyfikowane przez zespół oceniający. Tekst uzupełnia 20 załączników. Są w tym zbiorze Zarządzenia Rektora, które nowelizują już nieaktualne rozwiązania prawne dotyczące programu kształcenia, strategii szkoły, efektów kształcenia, są także dokumenty wewnętrzne opracowane przez Władze Uczelni, które porządkują dokumentację dotyczącą wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej po odpowiedzi na Raport

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Nie-dostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		x			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			